

Panorama Biblii

Siedem okresów biblijnej drogi zbawienia przedstawionych na dwunastu barwnych tablicach wraz z objaśnieniami.

→ Stworzenie

1. Od stworzenia człowieka do upadku w grzech.

2. Od wypędzenia z ogrodu Eden do potopu

3. Od potopu do zburzenia wieży Babel

4. Od powołania Abrahama do niewoli Egipskiej

5. Okres zakonu
a) od wyjścia z Egiptu do panowania Salomona

b) od podziału królestwa do niewoli Babilońskiej

c) od odbudowy do końca Starego Testamentu

d) od początku Nowego Testamentu do Golgoty

6. Okres łaski. Od Pięćdziesiątnicy do przyjścia Pana w mocy i chwale
a) czas łaski (Kościoła)
b) Wielki Ucisk

7. Od objawienia się Jezusa Chrystusa po wieczność

Wydawnictwo
«Łaska i Pokój»
Warszawa 1987

Panorama Biblii

Siedem okresów biblijnej
drogi zbawienia przedstawionych
na dwunastu barwnych tablicach
wraz z objaśnieniami.

Wydawnictwo
»Laska i Pokój«
Warszawa 1987

ISBN 83-85006-26-5
Warszawa 1987 rok
»Laska i Pokój«
Wydawnictwo Kościoła Wolnych
Chrześcijań
02-242 Warszawa ul. Kolneńska 13
tel. 46-21-03, 46-02-04
Egz. 25.000 + 150; P-23

Tłumaczenie z języka niemieckiego
Tytuł niemiecki: »Bibel-Panorama«
Tłumaczyła — Krystyna Mateja

Tytuł oryginału amerykańskiego:
»The Panorama Bible Study Course, No. 1:
the Plan of the Ages«,
© 1947, USA, by Alfred Thompson Eade, S.T.D.

TREŚĆ

<u>Stworzenie</u>	
Od stworzenia wszechświata do stworzenia człowieka.....	I
<u>Okres pierwszy - Eden</u>	
Okres niewinności.	
Od stworzenia człowieka do upadku w grzech i wypędzenia.....	II
<u>Okres drugi</u>	
Okres sumienia.	
Od wypędzenia z ogrodu Eden do potopu.....	III
<u>Okres trzeci</u>	
Okres odpowiedzialności ludzkiej /rządów ludzkich/.	
Od potopu do pomieszczenia języków /Babel/.	IV
<u>Okres czwarty - patriarchowie</u>	
Okres obietnicy.	
Od powołania Abrahama do niewoli egipskiej.	V
<u>Okres piąty - pod zakonem /prawem/</u>	
Okres zakonu.	
Od wyjścia z Egiptu do rządów Salomona.	VI
Od podziału królestwa do niewoli babilońskiej.	VII
Od restauracji /odnowy/ do końca Starego Testamentu.	VIII
Od początku Nowego Testamentu do ukrzyżowania i wniebowstąpienia Pana Jezusa.	IX
<u>Okres szósty - czasy ostateczne</u>	
Od pięćdziesiątnicy do przyjścia Jezusa w mocy i chwale.	
Okres łaski. Od pięćdziesiątnicy do pochwylenia wierzących.	X
Okres wielkiego ucisku. Od wielkiej apostazji do przyjścia Jezusa w mocy i chwale.	XI
<u>Okres siódmy - przyszłość i wypełnienie</u>	
Od objawienia się Pana Jezusa do wieczności.	XII
<u>Ekskurs 1:</u>	
Ewangelia - Boża droga zbawienia dla człowieka.	33
<u>Ekskurs 2:</u>	
Moment pochwylenia zgromadzenia /zboru/, Ciała Chrystusowego.	36

Słowo wstępne

«Panorama Biblii» powstała w oparciu o wydaną w języku angielskim książkę pt. «The Panorama Bible Study Course, No 1: The Plan of the Ages» oraz o jej niemieckojęzyczne tłumaczenie pt. «Bibel-Panorama».

W przedmowie do wydania amerykańskiego czytamy między innymi: «Książka niniejsza jest pomyślana jako pomoc wizualna dla czytelników Biblii. Nie rości ona pretensji do tego, by być głębokim studium teologicznym. Próbuje ona raczej dać ogólny przegląd przekazanych przez Boga objawień i eonów».

Również «Panoramę Biblii» należy rozumieć w tym sensie. Jak w panoramie ukazana jest przed oczyma czytelnika Boża działalność w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.

Jesteśmy świadomi tego, że symboliczne przedstawienie wypowiedzi biblijnych zawiera niebezpieczeństwo usztywnienia doktryny z jednej strony, a z drugiej, ich fantazyjnego upiększenia. Trudno jest przedstawić wielowarstwowość biblijnych objawień w poszczególnych okresach w sposób optyczny.

Dlatego też świadomie ograniczyliśmy się do niektórych aspektów soterologicznych, które przewijają się przez poszczególne okresy:

- Obietnica i skoncentrowanie przekazów biblijnych na Zbawicielu naszym Panu Jezusie Chrystusie, «o którym świadczą

Pisma» (Ew. Jana 5,39), jak również na dziele zbawienia, «którego to zbawienia poszukiwali i o które dowiadawali się prorocy... starając się wybadać, na który albo na jaki to czas wskazywał działający w nich Duch Chrystusowy, który przepowiadał cierpienia mające przyjść na Chrystusa, ale też mające potem nastąpić uwielbienie» (1 Piotra 1,10-12).

- Tajemnica Kościoła, Ciała Chrystusowego, która zostanie objawiona u schyłku wieku (Rzym. 16,25).
- Wyraźne prorockie wypowiedzi Pisma Świętego dotyczące przyszłości.
- Rola Izraela w poszczególnych eonach jako nosiciela Bożych obietnic.

Rzecz jasną jest przy tym fakt, że Boże postępowanie z Jego ziemskim ludem (= Izraelem) nie traci ważności przez powołanie Kościoła Bożego (= ludu niebiańskiego), lecz że wszystkie obietnice dotyczące Jego ludu zostaną wypełnione (Rzym. 11,25).

«Panorama Biblii» stawia więc sobie za cel pokazanie związków pomiędzy historią świata, a historią zbawienia tak, aby /przede wszystkim młody/ czytelnik Biblii umiał uporządkować w łatwy sposób wypowiedzi Pisma Świętego. Biblia nie zawsze mówi o nas /tzn. o Kościele Bożym, Ciele Chrystusowym, wierzących/, lecz o wiele

bardziej przemawia ona do nas, od pierwszej swej karty do ostatniej.

«Podstawą zrozumienia zbawienego działania Boga jest wprowadzenie wiara, która uznaje Biblię w całości za Słowo Boże, a co za tym idzie za bezwzględny i obowiązujący autorytet we wszystkich jej wypowiedziach, jak również jest to, co dotyczy dosłowności biblijnej prehistorii, jak i prawdziwości i niezawodności staro- i nowotestamentowych proroctw. Jeżeli sam Pan Jezus Chrystus, Syn Boży przyznał się jednoznacznie do tych wypowiedzi, to nikt nie ma prawa w jakiegokolwiek sprawie kwestionować Pisma Świętego! Tak więc tylko ten może zaprzeczyć biblijnej zgodności historycznej i proroctwom, kto odrzuca Boży autorytet Jezusa i w efekcie tego także dzieło zbawienia» (wg. «Der göttliche Erlösungsplan» = «Boży plan zbawienia» E. Sauer, Przedmowa).

W tym właśnie sensie «Panorama Biblii» chce być dla wierzącego czytelnika bodźcem i chce rozbudzić w nim zainteresowanie do studiowania Biblii. W ten sam sposób nadaje się ona jako materiał pogładowy do wspólnego studiowania Biblii w kręgach młodzieży, w gronie rodzinnym, na kursach biblijnych itp., w celu coraz lepszego poznania treści Słowa Bożego: Naszego Pana Jezusa Chrystusa i jego dzieła na Golgocie.

Oznaczenia

Poszczególne odcinki są uporządkowane tak, że przez rozłożenie poszczególnych stron następują one po sobie.

Krótkie objaśnienia do części obrazowej wydrukowane są naprzeciwko odpowiedniej ilustracji /na poprzedzającej stronie/ tak, że równocześnie może być «odeczytywany» tekst i rysunek.

W części rysunkowej poszczególne linie oznaczają:

Linia czerwona: Obietnica dotycząca Mesjasza i sam Mesjasz, nasz Pan Jezus Chrystus.

Linia zielona: Historia Izraela i jego przyszłe znaczenie.

Linia pomarańczowa: Zesłanie Ducha Świętego dla wierzących (Ew. Jana 14,16) jak i Jego znaczenie w czasach przyszłych.

Linia fioletowa: Działanie ducha Antychrysta (1 Jana 4,3).

Linia czarna: Działanie szatana, grzech.

Wydawca

Stworzenie

Od stworzenia wszechświata do stworzenia człowieka

Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię. Tym majestatycznym wyjaśnieniem o początkach wszelkiego bytu Duch Święty prowadzi nas bezpośrednio do Boga. Nie ma tu miejsca więc na ludzkie przypuszczenia. Wszystko, co człowiek na ten temat wiedział i co jeszcze na tej ziemi się dowie, zawarte jest w słowach: »Podnieście ku górze wasze oczy i patrzcie: Kto stworzył?« /Iz. 40,26/. Fakt istnienia materialnego wszechświata wyraźnie przedstawiony jest każdemu stworzeniu, a Słowo Boże daje jedy-

ne, rzeczywiście godne akceptacji wyjaśnienie jego powstania. Geolodzy badają warstwy skorupy ziemskiej i przedstawiają teorie geomorfologiczne, lecz »tajemnica Pańska objawiona jest tym, którzy się Go boją« /Ps. 25,14/.

Przez wiarę poznajemy, że światy zostały ukształtowane słowem Boga, tak iż to, co widzialne nie powstało ze świata zjawisk /Hebr. 11,3/. Hebrajskie słowo »bara« /stworzyć/ w swym właściwym i pierwotnym sensie oznacza Boży akt absolutnego stworzenia, bez użycia wcześniej

istniejącej materii. Dzięki Bożemu »Niech się stanie« powołane zostało do istnienia to, czego dotychczas nie było. »Bo On rzekł — i stało się, On rozkazał — i stanęło« /Ps. 33,9/, »Bo On rozkazał i zostały stworzone« /Ps. 148,5/.

Na początku. Nie mamy powiedziane, kiedy był ten początek, lecz bez wątpienia objaśnienie to odnosi się do tej zamierzchłej przeszłości, kiedy to niebo i ziemia zostały stworzone przez akt, wolę i słowo Wszechmogącego Boga.

W 1 Mojż. 1,2 czytamy, że »ziemia była pustkowiem i chaosem« /hebr. »tohuwabohu«, a że nie jest to opis ziemi, jaka została stworzona »na początku«, wyjaśnia nam Pismo Święte przez wypowiedź Izajasza: »On jest Bogiem, który stworzył ziemię i uczynił ją, utwierdził ją, a nie stworzył, aby była pustkowiem /tohuwabohu/, lecz na mieszkanie ją stworzył« /Iz. 45,18/.

Wyowiedź z 1 Mojż. 1,1 jest kompletna i sama w sobie zamknięta. Odnosi się ona do Bożego aktu stworzenia w zamierzchłej przeszłości. 1 Mojż. 1,2 przekazuje nam wiedzę o tym, że ziemia ta, z przyczyny nam nieznanej, lecz dobrze znanej Bogu, zamieniła się w chaotyczne pustkowienie.

Nie dowiadujemy się, ile czasu upłynęło od pierwszego aktu stworzenia do upadku w chaos. Jednak bezsprzecznym faktem jest to, że miało miejsce zdecydowane przekształcenie, które całkowicie zmieniło ziemię tak, że stała się ona »pustkowiem i chaosem«. Nawet jeżeli nie możemy powiedzieć nic pewnego o tym, KIEDY i JAK to się stało, to podczas starannego studiowania Słowa Bożego znajdziemy kilka wzmianek o takiej katastrofie. Werset 3-ci wskazuje na to, że Bóg zaczął »odnawianie oblicza ziemi«, by przygotować je na mieszkanie dla człowieka. To samo mówi również psalmista: »Wydajesz technię swoje, a stworzone bywają, i odnawiasz oblicze ziemi« /Ps. 104,30/.

Wdrugi dzień stworzenia »rozdzielił« Bóg wody. Relacja ta nie mówi nam, że w tym momencie zostały one stworzone. Ponadto nie powiedziane jest ró-

wnież, że Bóg w czwartym dniu »stworzył« słońce i księżyc, lecz że uczynił dwa duże światła /właściwie: źródła światła, hebr. asher/. Zostały one tak ukształtowane, że oświetlają ziemię i służą do określania czasu. Stworzone zostały one bowiem »na początku«. Następnie czytamy, że Bóg powiedział: »Niech się ukaże suchy ląd!« Nie ma tu mowy o stworzeniu ziemi, lecz jak mówi 1 Mojż. 1,9 o zgromadzeniu wód w jedno miejsce, tak aby ukazał się suchy ląd /ziemia, która została stworzona »na początku«/.

Sprawozdanie Mojżeszowe mówi tylko o trzech właściwych aktach Bożego stworzenia /hebr. bara/:

- stworzenie nieba i ziemi »na początku»,
- stworzenie zwierząt,
- stworzenie człowieka.

Bóg przygotował ziemię na mieszkanie dla ludzi /Psalm 104/

Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię

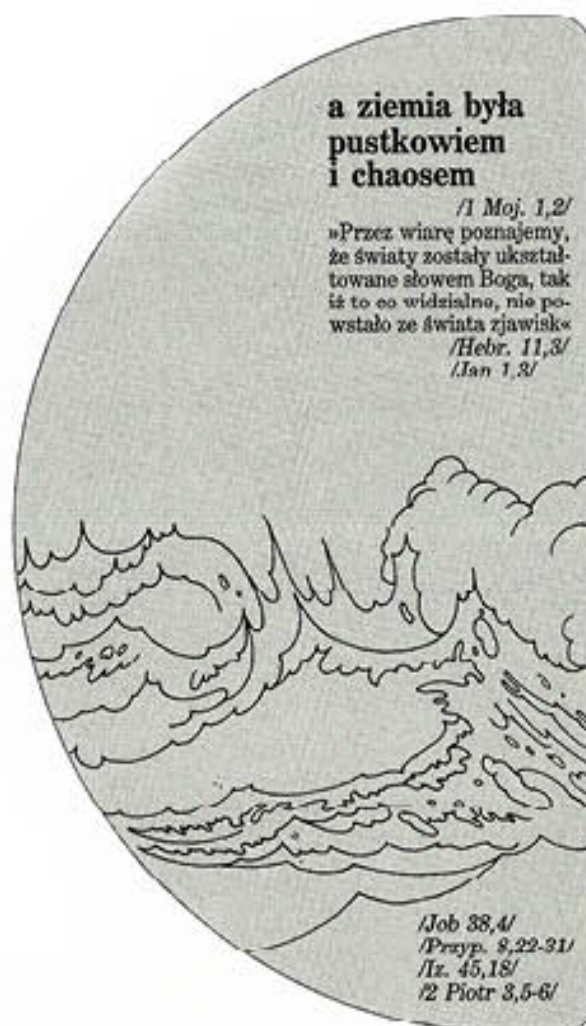
/1 Moj. 1,1/
/Jan 1,1/

«Tyś Panie,
na początku
ugruntował ziemię...»
/Hebr. 1,10/
/Psalm 102,26/

Stworzenie

/Iz. 14,12-15/
/Ez. 28,12-19/

**Ziemia była
pustkowiem i chaosem**

**a ziemia była
pustkowiem
i chaosem**

/1 Moj. 1,2/
«Przez wiarę poznajemy,
że światy zostały ukształ-
towane słowem Boga, tak
iż to co widzialne, nie po-
wstało ze świąta zjawisk»
/Hebr. 11,3/
/Jan 1,3/

/Job 38,4/
/Przyp. 8,22-31/
/Iz. 45,18/
/2 Piotr 3,5-6/

1. Dzień

«I rzekł Bóg: Niech
stanie się światłość!
I stała się światłość.
I widział Bóg, że
światłość była
dobra. Oddzielił
tedy Bóg światłość
od ciemności. I
nazwał Bóg
światłość dniem, a
ciemność nocą. I
nastął poranek -
dzień pierwszy»
/1. Moj. 1,3-5/

2. Dzień

«Potem rzekł Bóg:
Niech powstanie
sklepienie pośród
wody i niech
oddzieli wody od
wód! Uczynił więc
Bóg sklepienie i
oddzielił wody pod
sklepieniem od wód
nad sklepieniem i
tak się stało i
nazwał Bóg
sklepienie niebem. I
nastął wieczór,
i nastął poranek -
dzień drugi»
/1. Moj. 1,6-8/

3. Dzień

«Potem rzekł Bóg:
Niech się zbiorą wo-
dy nieba na jedno
miejsce i niech się
ukaze suchy ląd! I
tak się stało. Wtedy
nazwał Bóg suchy
ląd ziemią, a zbioro-
wisko wód nazwał
morzem. I widział
Bóg, że to było
dobre. Potem rzekł
Bóg: Niech się
zazieleni ziemia
zieloną trawą
wydającą nasienie i
drzewem owoc-
nym. I tak się
stało... I widział
Bóg, że to było
dobre, i nastął
wieczór i nastął po-
ranek - dzień trzeci»
/1. Moj. 1,9-13/

4. Dzień

«Potem rzekł Bóg:
Niech powstana
światła na sklepieniu
niebios... I tak się
stało. I uczynił Bóg
dwa wielkie światła
oraz gwiazdy... I
widział Bóg, że to
było dobre. I nastął
wieczór i nastął
poranek - dzień
czwarty»
/1. Moj. 1,14-19/

5. Dzień

«Potem rzekł Bóg:
Niech zaroją się wo-
dy mrowiem istot
żywych, a ptactwo
niech lata nad zie-
mią... I widział
Bóg, że to było
dobre. I błogosławił
im mówiąc:
Rozmnażajcie się i
rozmnażajcie się. I
nastął wieczór i
nastął poranek -
dzień piąty»
/1. Moj. 1,20-23/

6. Dzień

«Potem rzekł Bóg:
Niech wyda ziemia
istotę żywą według
rodzaju jej: bydło,
ptaki i dzikie
zwierzęta według
rodzajów ich. I tak
się stało. I widział
to Bóg, że to było
dobre. Potem rzekł
Bóg: Uczyńmy czło-
wieka na obraz
nasz... I stworzył
Bóg człowieka na
obraz Swój. Na
obraz Boga
stworzył go. Jako
mężczyznę i
niewiastę stworzył
ich. I błogosławił im
Bóg... I tak się
stało. I nastął
wieczór i nastął
poranek - dzień
szósty»
/1. Moj. 1,24-31/

7. Dzień

«Tak zostały
ukończone niebo i
ziemia oraz cały ich
zastęp. I ukończył
Bóg w siódmym
dniu dzieło swoje,
które uczynił i
odpoczął dnia
siódmego od
wszelkiego dzieła,
które uczynił. I
błogosławił Bóg
dzień siódmy i
poświęcił go...»
/1. Moj. 2,1-3/

Ziemia jest mieszkaniem człowieka

1. Mojż. 1-2

Okres pierwszy - Eden

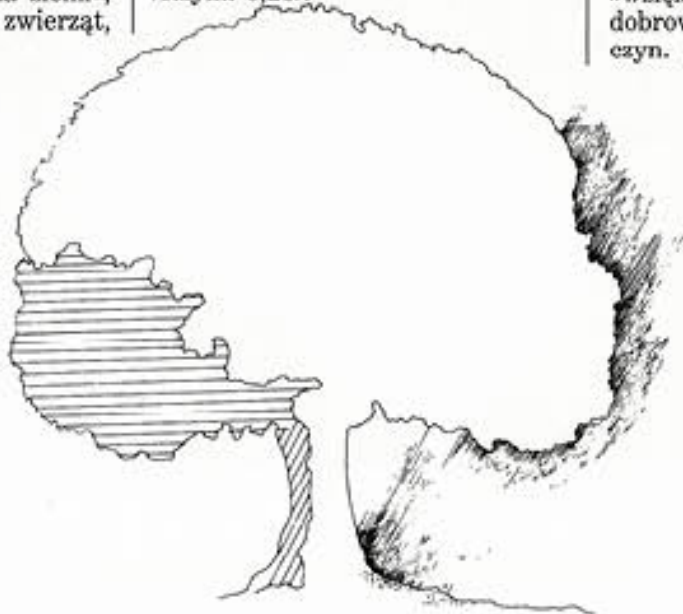
Okres niewinności. Od stworzenia człowieka do upadku w grzech i wypędzenia.

Człowiek stworzony został w niewinności i umieszczony w rajskim otoczeniu, w przygotowanym przez samego Boga ogrodzie Eden. «Eden» w języku hebrajskim oznacza «rozkosz», «radość». Człowiek nie został stworzony do próżniactwa, lecz miał za zadanie «uprawiać ogród» i wraz ze swą pomocnicą Ewą miał oddać swego ducha, duszę i ciało w posłuszeństwie, miłości i służbie swemu Stwórcy i Bogu.

Wraz z błogosławieństwem Bożym pierwsza para ludzi przyjęła zobowiązanie «napełniania ziemi», podporządkowania sobie zwierząt,

uprawiania i troszczenia się o ogród. Jako pokarm Bóg dał im wszystkie owoce z drzew tego ogrodu - oprócz jednego, które Bóg ustanowił próbierzem posłuszeństwa i oddania człowieka: «Z każdego drzewa tego ogrodu możesz jeść, ale z drzewa poznania dobra i zła nie wolno ci jeść, bo gdy tylko zjesz z niego, na pewno umrzesz» /1 Mojż. 2,16-17/.

Człowiek poddany więc został umiarkowanej i prostej próbie; całkowite i trwałe posłuszeństwo zapewniłoby jemu i jego potomkom trwałe szczęście, raj i życie /1 Mojż. 3,22/. Z drugiej strony karą za nieposłuszeństwo, przed którym Bóg wyraźnie ostrzegał, była śmierć /Rzym. 6,23/.

Jezeli uważnie będziemy czytać Słowo Boże, dowiemy się, że już wtedy istniało na świecie zło. Pod wodzą szatana była już grupa upadłych istot, które posiadały moc, nazywaną przez nas «kuszeniem». Usiłowały one doprowadzić innych do wystąpienia przeciwko woli Bożej, tak jak kiedyś uczyniły to same.

Tak więc, szatan przyjął postać węża i przez Ewę spowodował upadek człowieka. Chytrą diabeł osiągnął to że Ewa «wzięła» zakazany owoc. Jednocześnie widzimy tu, że moc kusiciela ma granicę: szatan może kusić, lecz nie może zmusić do popełnienia wykroczenia. Ewa «wzięła», był to jednak jej własny dobrowolny wybór, jej dobrowolny czyn. Adam poszedł za jej przy-

kładem i tak jak ona, popadł w grzech nieposłuszeństwa i musiał ponieść ciężkie jego następstwa.

W dzień, w którym zgrzeszyli, popadli w fizyczną i duchową śmierć, przed którą tak wyraźnie ostrzegał ich Bóg /1 Mojż. 2,16-17/.

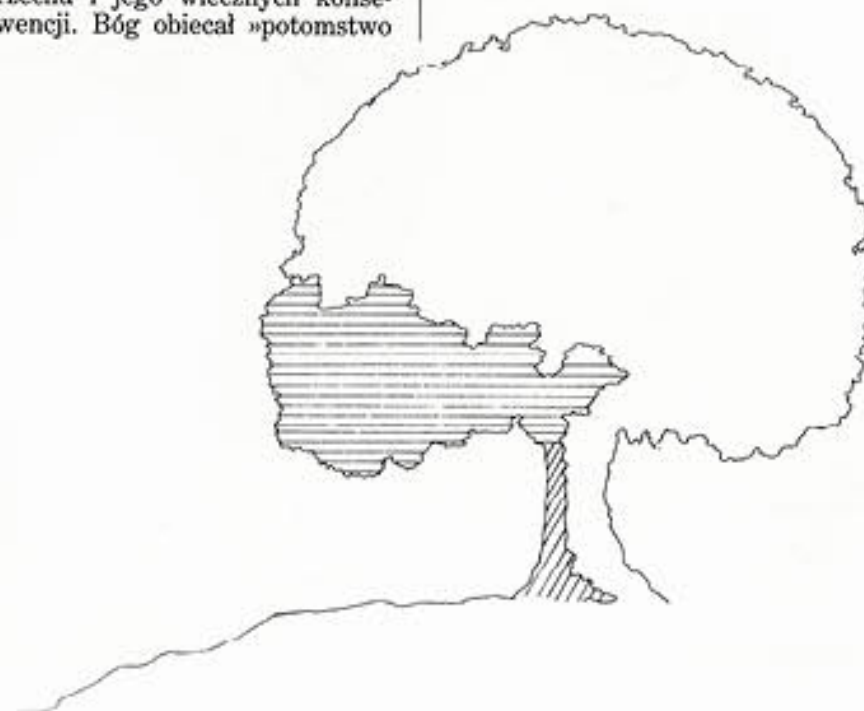
Ciało stało się przedmiotem śmierci. Dusza w ten sam sposób utraciła społeczność z Bogiem, umarła śmiercią duchową. Adam pokazał swoim zachowaniem, że duchowa społeczność i duchowe życie w jego duszy zamarły, dlatego też uciekł sprzed oblicza Pana i próbował skryć się przed Bogiem.

Bóg natychmiast wydał swój wyrok. Rozpoczął od tego, skąd grzech wziął swój początek. od węża. Następnie orzekł rodzaj kary dla kobiety, mężczyzny i ziemi z powodu człowieka. Na początku Bóg dobitnie powiedział, że następstwem grzechu /nieposłuszeństwa/ będzie śmierć, zarówno duchowa, cielesna jak i wieczna. Nie tylko rozkład ciała i oddzielenie duszy od społeczności z Bogiem, lecz ukaranie duszy w przyszłym, wiecznym stanie jest tym, co zapowiada grożąca kara pod określeniem «śmierć» /Rzym. 5,12-21/. Nic poza łaską która by była wystarczająco duża, dla zadośćuczynienia żądaniom sprawiedliwości, nie może uwolnić od tej wiecznej kary, która w Piśmie Świętym określona jest terminem «druga śmierć» /Obj. 20,11-15/. Zobacz karta XII.

Bóg dał ludzkości symbol takiej łaski okrywając w swym Bożym miłosierdziu pierwszą obejdaną grzechem parę ludzi w skórę zwierzęcą. Następnie wypędził ich z ogrodu Eden, gdzie cieszyli się błogosławieństwem i pięknem. Dostępu do drzewa życia strzegł Cherubin i miecz płomienisty, by z niego nie jedli i nie żyli wiecznie w swym grzesznym stanie. Lecz w swym wielkim miłosierdziu Bóg obok ogłoszonej kary dał wspaniałą obietnicę Odkupiciela, który wybawi ród ludzki od przekleństwa i grzechu i jego wiecznych konsekwencji. Bóg obiecał «potomstwo

niewiasty» /1 Moj 3,15/, które zetrze głowę węża i pokona straszne następstwa tragicznego upadku człowieka.

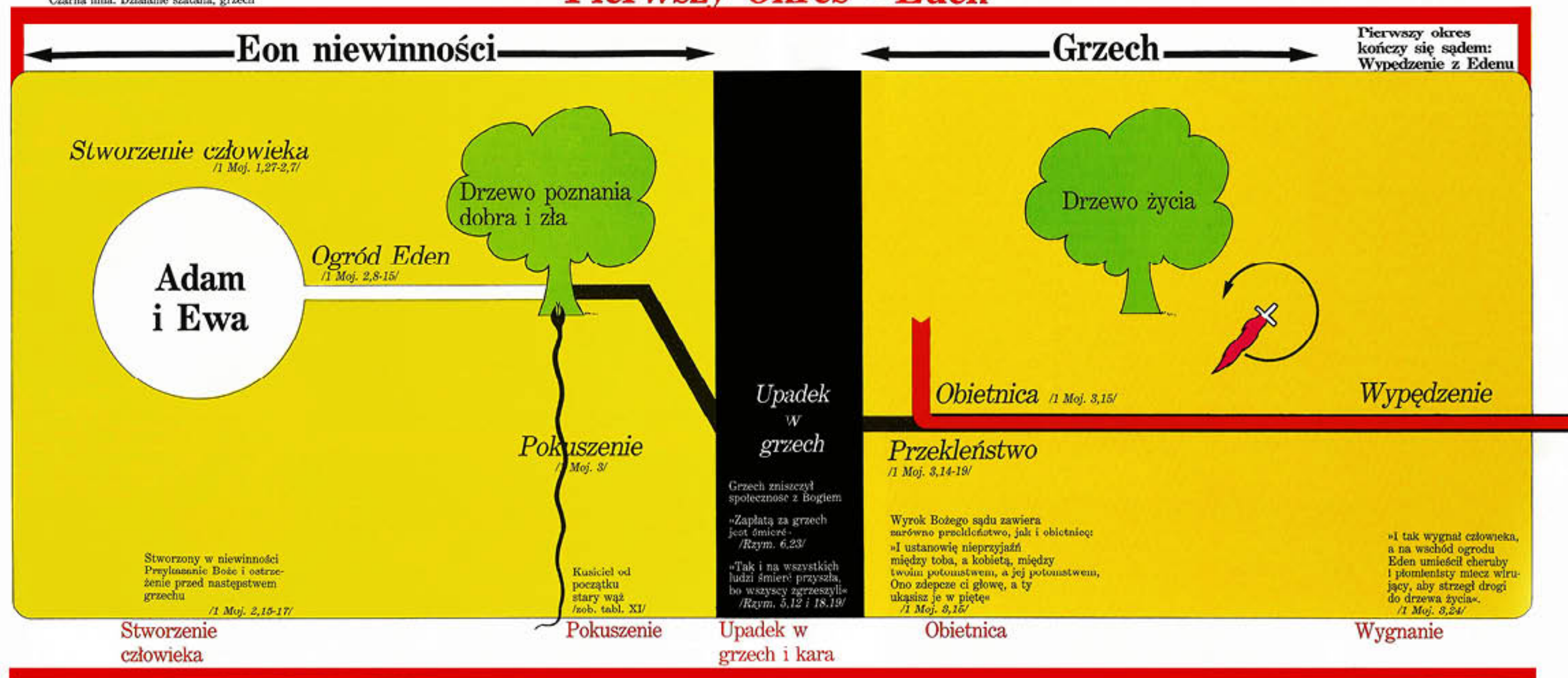
Tak więc pierwszy okres /niewinność/ kończy się sądem: wypędzenie z Edenu.

- II. Oznaczenia
 Czerwona linia: Obietnica mesjaniczna i Mesjasz /Chrystus/
 Zielona linia: Izrael
 Pomarańczowa linia: Zesłanie Ducha Świętego dla wierzących /Jan 14,16/
 Fioletowa linia: Działanie ducha antychrysta /1 Jan 4,3/
 Czarna linia: Działanie szatana, grzech

Pierwszy Okres - Eden

II.

1. Moj. 1-3

Drugi okres - Przed potopem

Okres sumienia. Od wypędzenia z ogrodu Eden do potopu.

Obietnica zawarta w 1 Moj. 3,15 dawała nadzieję nie tylko na przyjsie Zbawiciela, który będzie walczyć z szatanem i pokona go, lecz przepowiednia ta zapowiada również ustawiczną wrogość potomstwa węza z potomstwem duchowych dzieci Zbawiciela. Przepowiedziana została nieprzerwana walka. Jeden ukąsi piętę przeciwnika, lecz drugi ostatecznie zetrze jego głowę, co oznacza zniszczenie jego samozwańczego przywództwa, zniszczenie jego autorytetu na świecie i zburzenie jego królestwa. W ten sposób ogłoszona została wśród ludzi ustawiczna wojna pomiędzy Królestwem Bożym, a królestwem diabła, trwała nienawiść między złymi i wierzącymi ludźmi na tym świecie. Gdy Pan Jezus mówił o ludziach bezbożnych, powiedział: »Ojcem waszym jest diabeł«, czyli innymi słowy: jesteście potomkami węza /Ew. Jana 8,44/.

Kain i Abel, pierwsi synowie Adama i Ewy, są przedstawicielami tych przeciwstawnych sobie sił. Abel, jak czytamy, był »sprawiedliwy« /Hebr. 11,4/, podczas gdy Kain pochodził »od złego« /1 Jana 3,12/. Biblia wiele mówi o ich wrogości, a duch Kaina nie skończy swej działalności, zanim nie powróci »potomstwo niewiasty«, by wrzucić swego przeciwnika, »złego« do jeziora ognistego /Obj. 20,10/ i zanim ostatecznie wszystkiego nie odnowi.

Kain i Abel przynieśli Panu ofiarę. Kain ofiarował plody swej ziemi, podczas gdy Abel przyniósł w ofierze zwierzę ze swej trzody. Ofiara Kaina nie była niczym więcej jak zaakceptowaniem Stworzyciela, natomiast Abel złożył ofiarę zadośćuczynienia /pojednania/ i uczynił to w wierze. List do Hebrajczyków 11,4 i 12,24 wskazuje na tę wiarę, która ufa obietnicy Bożej i na akceptację prawdy, że niemożliwe jest przebaczenie grzechów bez przelania krwi /Hebr. 9,22/. Bez wątpienia Adam, ich ojciec, opowiedział im o upadku w grzech i jego tragicznych następstwach, jak i o okryciu, jakie dał im Bóg, a na które ofiarowane musiały być zwierzęta. Lecz Kain w swej samowoli złożył ofiarę z plodów pochodzących z tej przeklętej ziemi i okazał w ten sposób brak pokory i wiary. »Droga Kaina« /Juda 11/ nie podobala się Bogu i nie przyjął On jego ofiary. Ofiara Abela była nato-

miast przyjemna Panu. Ten dowód Bożej przychylności rozbudził w sercu Kaina płomień nienawiści do tego stopnia, że uniósł się on gniewem i zabił swego sprawiedliwego brata.

W ten sposób Adam i Ewa musieli ponieść następstwa swego grzechu: ich pierwszy syn stał się mordercą, drugi ofiarą nienawiści pomiędzy »potomstwem niewiasty, a potomstwem węza«.

Bóg podarował Adamowi i Ewie jeszcze jednego syna, a Ewa nazwała go Set /zastępcą/, »dał mi Bóg innego potomka zamiast Abela« /1 Moj. 4,25/.

Teraz wydawało by się, że szybko pomnażająca się na przestrzeni wielu generacji ludność ziemi zdecyduje się pójść albo drogą Kaina, »który odszedł od oblicza Pańskiego« /1 Moj. 4,16/, albo drogą Seta i »wtedy zaczęto wzywać imienia Pana« /1 Moj. 4,26/.

Zepsucie potomstwa Kaina było jednak tak wielkie, że zalało ono swym przeważającym wpływem całą ziemię. Niegodziwość człowieka była prawie niewyobrażalna. W czyn przekształcane były najpodlejsze myśli, wszędzie dochodziło do gwałtów, a życie nie miało żadnej wartości /1 Moj. 4,23-24/. W końcu Bóg w obliczu wielkości powszechnego zepsucia uznał swoją dotychczasową ingerencję za niewystarczającą i postanowił zniszczyć ludzkość potopem /1 Moj. 6,5-8/.

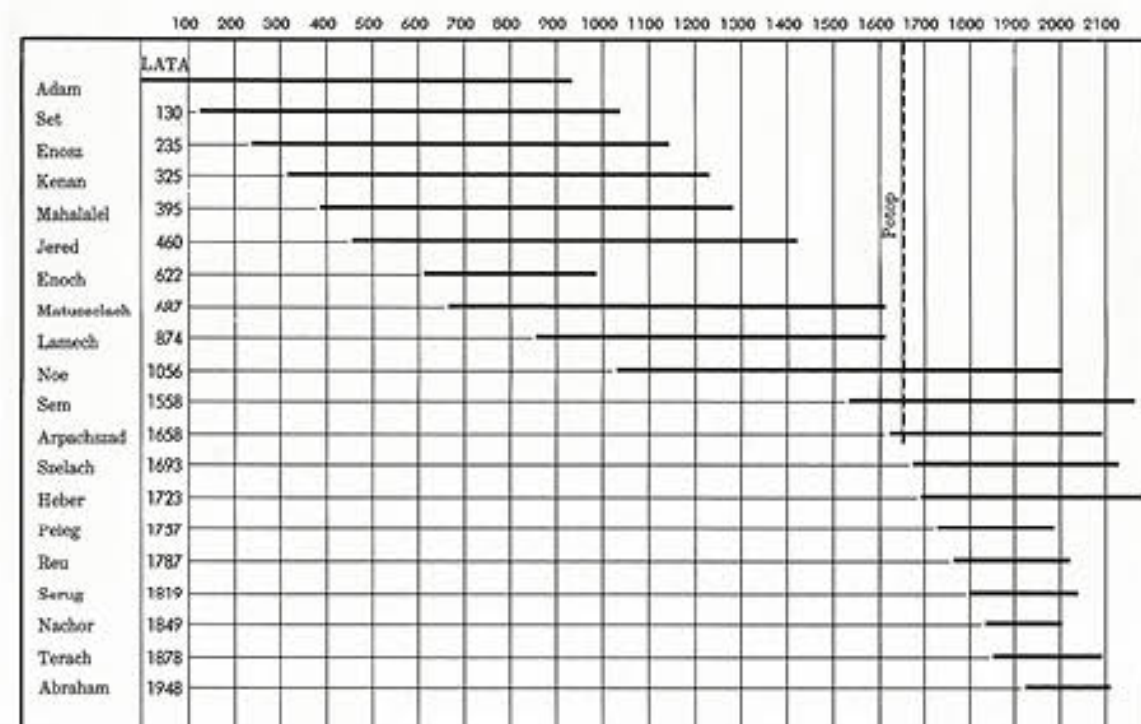
Znalazł się jednak pewien prawy człowiek, który nie był jeszcze splamiony grzesznością swych czasów. Temu to sprawiedliwemu mężowi, imieniem Noe, Bóg objawił swój zamiar zniszczenia ludzi. Polecił mu wybudować arkę, w celu zachowania jego rodziny i wypełnienia się obietnicy /1 Moj. 3,15/.

Noe budował arkę i nawoływał ludzi do pokuty, lecz nadaremnie /2 Piotra 2,5/. Gdy tylko praca została zakończona, wszedł Noe ze swoją żoną, ze swymi trzema synami i ich żonami, jak również wszystkie zwierzęta konieczne do utrzymania ich rodzaju i do ofiary, do arki, a Bóg zamknął za nimi drzwi. Wody

potopu zalały ziemię i zniszczyły wszelkie życie. Zostało ocalonych w arce tylko 8 osób: Noe i jego rodzina /1 Piotra 3,20/.

Tak więc drugi okres, okres sumienia, kończy się sądem: potopem.

Od Adama do Abrahama — tablica chronologiczna

III.

Drugi okres - Przed potopem

III.

Eon Sumienia

Drugi okres
kończy się sądem:
Potop

Tutaj zaczyna się droga
obietnicy «potomstwa niewiasty»
aż do przybycia Odkupiciela.
/1 Moj. 3,15/

Linia mesjaniczna
/Mat 1,2 17/
/Luk. 3,24-38/

Ołtarz Abla
/Hebr. 11,4/

~~Abel~~
Set

Kain

Ołtarz Kaina

Enosz

Kenan

Mahala-
lel

Jered

Enoch

Metusze-
lach

Lamech

Noe

Potomkowie Seta

Potomkowie Kaina

«Enoch chodził z Bogiem,
a potem nie było go,
gdyż zabrał go Bóg»
/1 Moj. 5,24/
/Hebr. 11,5/
/Judy 14/

Noe zwiastun
sprawiedliwości
zbudował arkę i
ostrzegł przed
nadejściem sądem.
/2 Piotr 2,1/
/1 Piotr 3,18-20/
/Hebr. 11,7/

«A kiedy ludzie zaczęli rozmnażać się na ziemi...
Rozmnożyło się zło... Ziemia była skażona w oczach Boga
i pełna nieprawości... I rzekł Bóg: zgładzę człowieka,
którego stworzyłem, z powierzchni ziemi...»
/1. Moj. 6,1-13/

Potop

Kain i Abel

Zepsucie ludzkości

Potop

1. Moj 3-7

ok. 4000 przed Chr.

ok. 3500 przed Chr.

ok. 3000 przed Chr.

ok. 2500 przed Chr.

Okres trzeci - Po potopie

Okres odpowiedzialności człowieka. Od potopu do zburzenia wieży Babel.

Potop trwał łącznie rok i siedem dni. Siedem miesięcy upłynęło od wejścia Noego do Arki i wylądowania na górze Ararat i pięć miesięcy i dziesięć dni do momentu, aż patriarcha otrzymał wskazówkę, że może opuścić arkę. Pierwszym czynem Noego było złożenie Panu wielkiej ofiary całopalnej. Duch, w jakim złożył on tę ofiarę, spodobał się Bogu i zawarł On z Noem przymierze, że nigdy więcej taki potop nie zniszczy ziemi oraz że wszystkie rzeczy zostaną poddane Noemu.

Bóg pobłogosławił Noego i jego rodzinę i dał im polecenie, by zaludnili ziemię. Po raz pierwszy zezwolono im na spożywanie mięsa zwierzęcego, a nietykalność życia ludzkiego została podkreślona przez wprowadzenie kary śmierci. Jeżeli ktoś przeleje krew ludzką, również jego krew zostanie przelana przez człowieka. Jako rękojmię wszystkich obietnic tego przymierza ustanowił Bóg na niebie tęczę, znak swego przymierza z wszelkim ciałem na wszystkie pokolenia /1 Mojż. 9,1-17/.

W ten sposób ludzkość rozpoczęła egzystencję jakby na nowo, lecz teraz z wprowadzeniem ludzkich rządów. Od tego momentu człowiek był odpowiedzialny przed Bogiem za zarządzanie ziemią. Synowie Noego, dzięki którym ziemia na nowo została zaludniona, przyjęli dane przez Boga polecenie, »by napełniali ziemię«, lecz czynili to obecnie ze świadomością, że Bóg orzeka karę dla złych i zbawia wierzących. Przeżyli bowiem oni zarówno działanie grzechu jak i łaski,

a to doprowadziło do pogłębienia ich bojaźni Bożej i ich wiary i zobowiązało ich do bojaźni Bożej i posłuszeństwa. Jednak nie upłynęło dużo czasu, a niesprawiedliwość ponownie wzięła górę, ludzie i narody ponownie przeciwstawili swoje cele Bogu. Trzej synowie Noego nazywali się Sem, Cham i Jafet. »Od nich to wywodziły się narody na ziemi po potopie« /1 Mojż. 10,32/.

Kierowany duchem proroczym Noe przepowiedział swoim trzem

synom i ich potomstwu nagrodę lub karę zgodnie z ich uczynkami i ich usposobieniem. Cham miał pozostać rasą żyjącą w niewoli. Potomstwo Sema miało być błogosławione i Kanaanici, potomkowie Chama, mieli być jego sługami. Jafet miał rozprzestrzenić się szeroko. Historia potwierdza wypełnienie się tego proroctwa /1 Mojż. 9,25-27/. /Porównaj z tabelą z tablicy IV o zaludnieniu ziemi/.

Zaludnienie ziemi przez rodziny synów Noego nie następowało według planu Bożego, tzn. w posłuszeństwie. Wolą Bożą było mianowicie to, by ludzie rozproszyli się po całej ziemi, gdyż »Bóg uczynił ziemię, by została zamieszka« /Iz. 45,18/.

Jednak na ziemi w miejsce woli Bożej uznanie znalazła samowola, która zawsze nastawiona jest wrogo do Boga, i ludzie w swej bezbożnej dumie i dążeniu do sławy pracowali przeciwko zamierzonemu przez Boga rozprzestrzenieniu się rasy ludzkiej na całą ziemię. Zgromadzili się oni na równinie Sinear i

postanowili zbudować miasto z ogromną wieżą, by w ten sposób zyskać sobie sławę i zapobiec rozproszeniu ludzi. Lecz Bóg, któremu nie podobało się ustawiczne lekceważenie Stwórcy, pomieszał ich języki. /1 Mojż. 11,1-9/.

Do tego czasu na ziemi istniał tylko jeden język. Teraz jednak ludzie zaczęli mówić wieloma językami. Była to Boża metoda zmuszenia ludzi do wzajemnego rozdzielenia się tak, by ci, którzy mówili jakimś językiem odeszli wraz z tymi, którzy go rozumieli. W ten sposób »Pan rozproszył ich po całej ziemi« /1 Mojż. 11,9/.

Dziś istnieje całkowicie ugruntowana teoria, że wiele różnych języków należy do trzech dużych grup językowych, grupy te odpowiadają potomkom Sema, Chama i Jafeta, synów Noego.

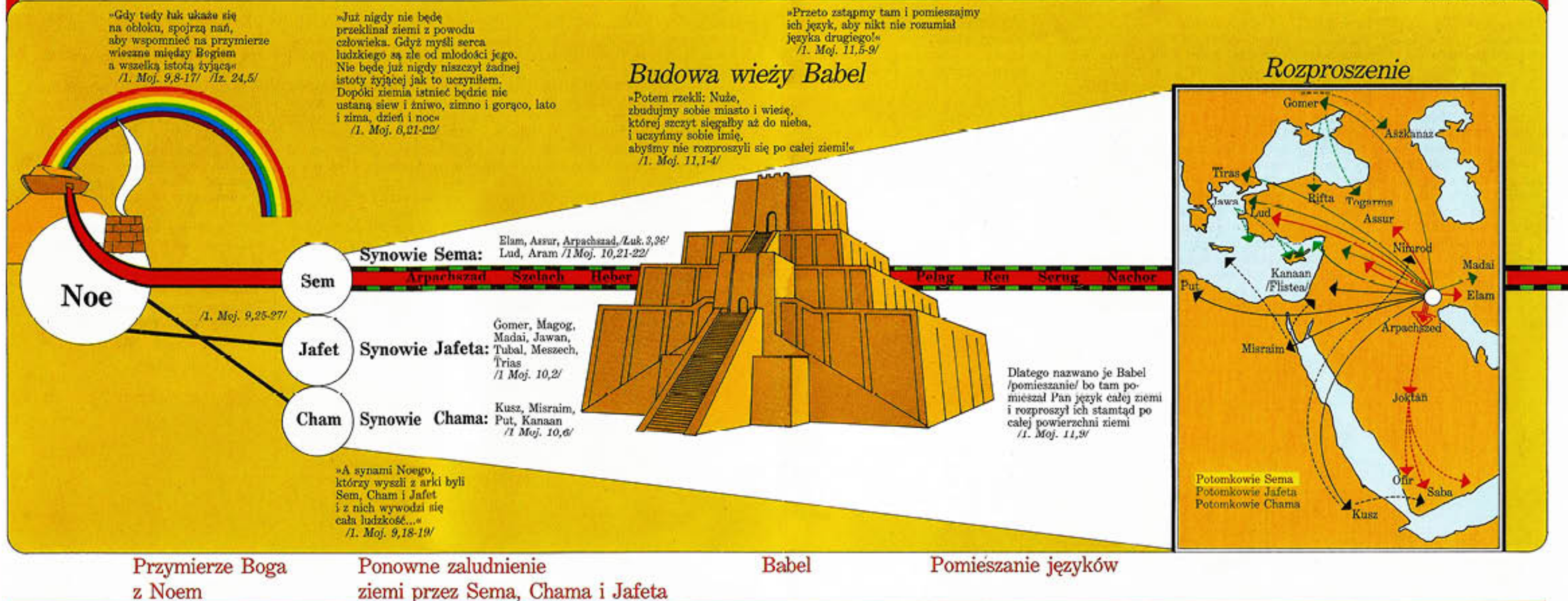
Trzeci okres /pod rządami ludzkimi/ kończy się sądem: zburzenie wieży Babel. ●

Trzeci okres - Po potopie

Eon ludzkiego panowania

Trzeci okres
kończy się sądem:
Babel / = pomieszanie/

1. Moj. 9-11

ok. 2500 przed Chr.

ok. 2300 przed Chr.

ok. 2200 przed Chr.

Okres czwarty - Patriarchowie

Okres obietnicy. Od powołania Abrama do niewoli Egipskiej.

Po rozproszeniu Nimrod, potomek Chama założył nad Eufratem królestwo: Imperium Chaldejskie, zwane też Imperium Wczesnobabilońskim. Misraim, również syn Chama, ustanowił Imperium Egipskie, drugie duże centrum wczesnej cywilizacji. Choć wtedy miały miejsce stały postęp z uwagi na wiele osiągnięć, bogactwo, sztukę i inne rzeczy, to religijne zepsucie przybierało na sile. Wykazywało się to w powotaniu i rozszerzaniu się bałwochwalstwa. Gdziekolwiek ludzie dotarli, wkrótce przestawali czcić prawdziwego Boga i ustanawiali swe własne zwyczaje religijne, jak i własnych bożków.

Bałwochwalstwo szybko rozprzestrzeniło się po całej ziemi, okradając z czci prawdziwego Boga i poniżając człowieka. Dlatego też Bóg zdecydował się wyodrębnić jeden ród spośród wszystkich rodów na ziemi, by zachować w nim czystą i nieskazitelną pobożność oraz pokazać, że jedynie Jemu, Jedynemu Prawdziwemu Bogu powinna być oddawana cześć.

Wybrał więc On Abrahama, którego miejscem urodzenia było Ur chaldejskie. Objawił się jemu i powołał go /Dz. Ap. 7,2 3/. Ludzie mieszkający w tym czasie w Ur byli bałwochwalcami. Przyjmuje się, że miasto Ur poświęcone było bogu-księżycowi, noszącemu to samo imię co miasto.

Abram otrzymał od Boga polecenie, by opuścił swój kraj, swych krewnych i udał się na wskazane mu miejsce. Rozkaz ten związany był z obietnicą i pewnym przymierzem: On- Abram stanie się wielkim narodem, Bóg nada mu wielkie imię, jego potomstwu oddana będzie na wieczne posiadanie ziemia Kanaan i przez niego wszystkie narody ziemi będą błogosławione /Mojż. 12,1-3/.

Wszystko to wskazywało na nowy początek Bożego Królestwa, gdyż z powołaniem Abrahama Bóg zaczął nakierowywać świat na obiecanego Zbawiciela, na »potomstwo niewiasty«. Pomimo iż Bóg obiecał Abramowi, że potomstwo jego będzie niezliczalne, dużo czasu upłynęło, zanim pojawił się pierwszy potomek. Zniecierpliwiony latami oczekiwania, na propozycję Saraj, Abram wziął sobie za żonę niewolnicę Hagar i stał się ojcem Ismaela, którego potomkowie zaliczani są do rasy arabackiej. Czternaście lat później podarowany mu został w cudowny sposób Izaak, syn obietnicy /1 Moj. 17+18+21/. Izaak wierzył w Boga tak jak jego ojciec i przymierze zawarte z Abrahamem zostało potwierdzone dla niego na nowo.

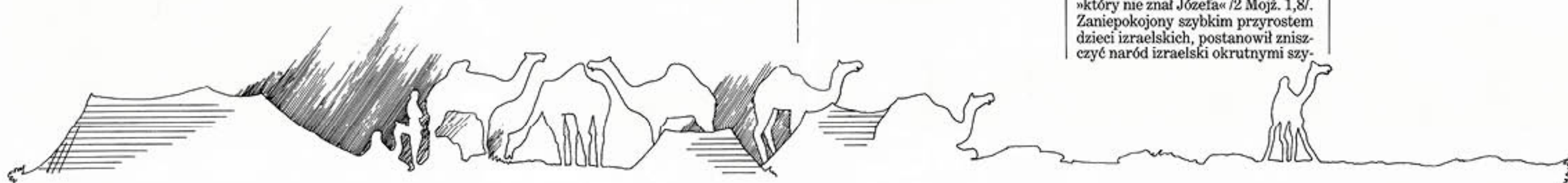
Miał on dwóch synów: Ezaw i Jakuba. Dla Ezawa jego pierworództwo miało niewielkie znaczenie, sprzedał je więc Jakubowi. Po między obydwoma braćmi panowała niezgoda, która ciągnęła się w historii ludu wybranego. Ezaw został protoplastą Edomitów, którzy stali się źródłem ustawicznych kłopotów Izraelitów, potomków Jakuba /1 Moj. 36,8/.

Imię Jakuba później zmieniło się na Izrael, tzn. »Bojownik Boży« /1 Mojż.32,28/. Spośród jego dwunastu synów, Józef, syn poczęty już w jego starości, stał się jego ulubieńcem. Bracia Józefa nienawidzili go i sprzedali w końcu handlarzom, którzy zabrali go do Egiptu. Jednak Bóg błogosławił Józefowi. Dwadzieścia lat później wielki głód zmusił Jakuba i jego dzieci do udania się do Egiptu, na zaproszenie Józefa, by tam się osiedlić. Po śmierci Jakuba i Józefa do władzy w Egipcie doszedł król, »który nie znał Józefa« /2 Mojż. 1,8/. Zaniepokojony szybkim przyrostem dzieci izraelskich, postanowił zniszczyć naród izraelski okrutnymi szy-

kanami i mordowaniem wszystkich męskich potomków.

Podczas tego mrocznego okresu Pniewoli narodziło się dziecię, przewidziane do uwolnienia zniewolonego narodu. Ukryte w koszyku w trzcinach znalezione zostało przez córkę faraona. Nazwała go Mojżeszem i uważała za swego syna. Mojżesz żył 40 lat na dworze Faraona. Wtedy to wyrzekł się przyjemności egipskich /2 Mojż. 2,11; Dz. Ap. 7,23; Hebr. 11,24/ i przystąpił do uwolnienia swego własnego narodu, dzieci Izraela. Musiał on jednak uciekać na pustynię i tam został przygotowany do swego wielkiego zadania.

Tak więc czwarty okres /obietnicy/ kończy się niewolą w Egipcie.

V.

Czwarty okres - Patriarchowie

V.

Eon obietnicy

Czwarty okres
kończy się niewolą
w Egipcie

/1 Moj. 15,13-16/

«I będą w tobie
błogosławione wszystkie
plemiona ziemi» /1. Moj. 12,1-3/

Powołanie Abrama

/1 Moj. 12/

Obietnica dotycząca «Księcia Pokoju»
«Nie oddali się berło od Judy...
Aż przyjdzie władca jego i ... uwiąże
osłę u krzewu winnego...»
/1. Moj. 49,10/

Izrael w Egipcie

Ur w Chaldej
Terach

Powołanie Abrama

Abram
Abraham

/1 Moj. 17,5/
/Hebr. 11,8-19/

Izaak

/Hebr. 11,20/

Jakub
Izrael

/1 Moj. 32,28/
/Hebr. 11,21/

Ismael

Synowie
Ketury

Midianici
i inni

Ezaw

/Edomici/

12
synów
Izraela

1. Ruben
2. Symeon
3. Lewi
4. Juda
5. Dan
6. Naftali
7. Gad
8. Aszer
9. Issachar
10. Zebulon
11. Józef
12. Beniamin

«Wszystkich osób
rodziny Jakuba, która
przybyła do Egiptu,
było 70»
/1. Moj. 46,27/

Synowie Izraelscy

Niewola w Egipcie

Niewolnicy przy wyrobie cegieł /wg malowidła ściennego z grobu w Tebach ok. 1460 przed Chr./

1. Moj. 12-50

ok. 2200 przed Chr.

ok. 2100 przed Chr.

ok. 2000 przed Chr.

ok. 1950 przed Chr.

ok. 1800 przed Chr.

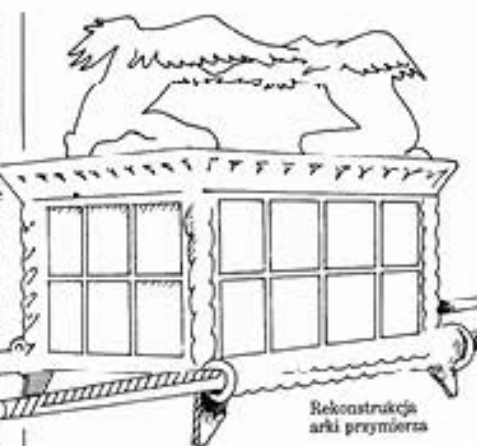
ok. 1600 przed Chr.

Okres Piąty - Pod zakonem

Okres zakonu. Od wyjścia z Egiptu do panowania Salomona.

Zanim lud izraelski został uwolniony, Bóg, by przełamać zaciętą opór faraona, musiał zesłać na Egipt dziesięć plag. Bezpośrednio przed ostatnim sądem, śmiercią wszystkich pierworodnych, została ustanowiona i obchodzona przez Izraelitów Pascha. Bóg polecił im zabić dla każdego domu baranka i jego krwią posmarować odrzwia ich domów. Po tych znakach miał anioł śmierci rozpoznawać domy Hebrajczyków, dzieci izraelskich i «ominać» je /2 Mojż. 12,13; Hebr. 11,28/, gdy przechodził, aby uśmiercić każdego pierworodnego w tym kraju. Ta kolejna straszna plaga Boga izraelskiego spowodowała szybkie uwolnienie Izraelitów. W 2 Mojż. 12,40 czytamy, że zatrzymali się oni 430 lat w Egipcie, a w Liście do Gal. 3,17 czytamy, że zostało nadane im Prawo 430 lat po potwierdzeniu przymierza Abrahama.

W trzecim miesiącu swej wędrówki z Egiptu Izraelici rozbili obóz na Synaju, gdzie pozostali przez rok. Bóg wezwał Mojżesza na szczyt góry i dał mu tam »Dziesięcioro Przykazań« /2. Mojż. 20/ oraz wskazania odnośnie budowy Przybytku, świętego namiotu,

Rekonstrukcja arki przymierza

który miał być miejscem zamieszkania Boga pośród swego ludu /2 Mojż. 40,34/.

Po przeglądzie ludu izraelskiego na Synaju /4 Mojż. 1/ i zorganizowaniu go w państwowość plemienną Izrael wyruszył do ziemi obiecanej. Gdy doszli oni do granicy

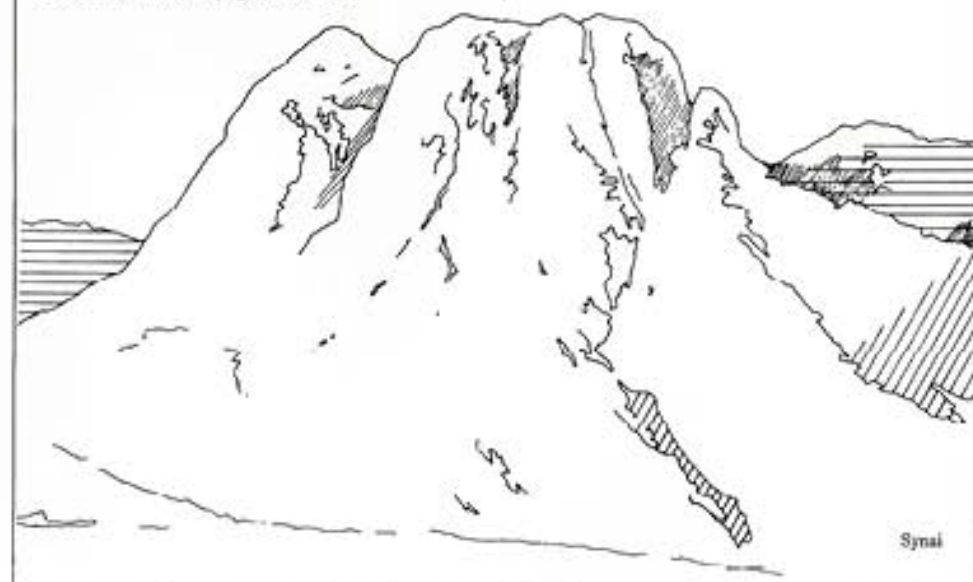
południowej, Mojżesz wysłał dwunastu mężczyzn na zwiady. Po powrocie wszyscy oświadczyli, że jest to dobry kraj, lecz dzieśięciu stwierdziło, że nie będą oni w stanie przejąć go z powodu olbrzymów i umocnionych miast. Strach natychmiast sparaliżował wiarę i naród izraelski wzbraniał się wejść do obiecanego kraju /4 Mojż. 13-14/.

Najwyższy kapłan w uroczystym stroju

Za karę za ich bunt i niewiarę skazani zostali oni na 40-letnią wędrówkę po pustyni, aż wszyscy, którzy mieli w tym momencie więcej niż 20 lat, umrą. /4 Mojż. 14,34/.

Na końcu tej wędrówki Mojżesz powtórzył Zakon i określił warunki błogosławieństwa, które obowiązywały ich przy wejściu do Kanaanu. Po pożegnaniu poselstwem Bóg powołał swego wiernego sługę do siebie i pochował go /5 Mojż. 34,5-6/.

Po śmierci Mojżesza, Jozue, jego następca, wprowadził lud do ziemi obiecanej. Po zdobyciu olbrzymiej części terytorium, Jozue wspierany przez arcykapłana Eleazara, podzielił je pomiędzy plemiona.

Synaj

Jak długo żył Jozue i starsi ludu, tak długo Izrael służył Panu /Jozue 24,31/. Po ich śmierci rozpoczęły się jednak stopniowe odstępstwa. Ich stan zawarty został w często powtarzanych słowach: »Izrael czynił zło w oczach Pana« /Sędziów 2,11; 3,7; 4,1; 6,1; 10,6; 13,1; 21,25/ oraz »Pan wydał ich w ręce ich wrogów« /Sędziów 2,14; 6,1; 10,7/. W tych krytycznych czasach Bóg ustawicznie powoływał spośród nich mężów, przez których mógł rządzić i wykonywać swoje wyroki. Mężowie ci nazwani zostali »sędziami«.

Po wielu setkach lat popadania w niewolę i wyzwoleni Izraelici, za czasów Samuela, zmęczeni byli już rządami sędziów i na wzór innych narodów zażądali króla. Po ukazaniu im poważnych następstw, jakie pociągnie za sobą zamiana panowania Bożego na królewskie, Bóg spełnił ich życzenie. Pierwszym królem Izraela wybrany został Saul z plemienia Beniamina /1 Sam. 8,4-22/.

Jego charakter nacechowany był impulsywnością i egoizmem, a jego nędzna śmierć stała się wstrząsającym komentarzem jego życia. Sprawował on rządy nad Izraelem przez 40 lat.

Panowanie Dawida z rodu Judy było bez wątpienia najwspanialszym okresem w dziejach Izraela. Sam Dawid był jednym z wielkich i prawych mężów czasów starotestamentowych. Bóg nazywał go: »mąż według mego serca, który wypełni całą moją wolę« /1 Sam. 13,14; Ps. 89,20; Dz. Ap. 13,22/. Pod jego kierownictwem granice ludu izraelskiego rozciągnęły się na te tereny, które Bóg od dawna zapewnił swemu ludowi. Dawidowi obiecano również »wieczne królestwo« w jego synu /1 Kronik. 17,11-13/. /Porównaj: Chrystus - Syn Dawida/.

Nikt nie mógł dorównać w świętości, bogactwie, władzy i mądrości Salomonowi, który zasiadł na tronie po swym ojcu Dawidzie. Okres panowania Salomona nazwany jest »złotym wiekiem Izraela«. Naród

ten osiągnął szczyt swej narodowej wielkości. Pierwszym i największym dziełem Salomona była budowa Świątyni w Jeruzalem, którą to zaplanował jego ojciec Dawid.

W okresie panowania Saula, Dawida i Salomona Izrael stanowił zjednoczone królestwo.

/ciąg dalszy/

Eon zakonu

wyjście
z Egiptu**Mojzesz**
/Hebr. 11,23-29/Faraon Ramzes II.
na swoim rydwanie
/wg Egipsk. opisu/Przejście przez
Morze CzerwoneZakon na
SynajuWędrowka
po pustyniŚmierć
MojzeszaZdobycie
KanaanuOd Teokracji
do MonarchiiZdobycie i
podział KanaanuZmiana formy
rządówIzrael pragnie króla
«... abyśmy byli jak
wszystkie ludy»
/1. Sam. 8,4-22/Królestwo Izraela
pod rządami Saula,
Dawida i Salomona

Salmon

Booz /z Rahaby/

Obed /z Rut/

Isaj

Dawidpanował 40 lat
/2 Sam. 5,4-5/**Salomon**panował 40 lat
/2 Kronik 9,30/Król
Salomon
buduje
świątynię w
Jeruzalem
/1 Król 6-8/**Jozue**

/Hebr. 11,30/

«Każde miejsce,
na którym wstała
stopa moja
dam wam»
/Joz. 1,3/**Sędziowie**«A rzekł Pan:
Mną pogardzili,
bym nie był królem nad nimi»
/1. Sam. 8,7/**Saul**1 Król Izraelski
panował 40 lat
/Dz. Ap. 13,21 por.
1 Sam 13,1/

Prorok Samuel

Prorok Natan

Obietnica o «Synu Dawi-
da» /Mat 1,1; Hebr. 1,5/
«Ja wzbudzę ci potomka po tobie
spośród twoich synów...
On zbuduje im świątynię.
Ja zaś utwierdzę jego tron
na wieki. Ja będę mu ojcem
a on będzie mi synem».
/1.Kron. 17,11/Podczas rządów Salomona
Izrael doszedł do szczytu
swego rozwoju, ale również
zapoczątkował okres swego
tragicznego upadku.**2. Mojżeszowa 1-12**
ok. 1550 przed Chr.**2 i 3 Mojżeszowa****4 i 5 Mojżeszowa**
ok. 1500 przed Chr.**Jozuego****Sędziowie****1 i 2 Samuelowa**
ok. 1100 przed Chr.**1 Królewska**
ok. 1050 przed Chr.**1 Kronik**
ok. 1000 przed Chr.

Okres piąty - Pod zakonem

/ciąg dalszy/

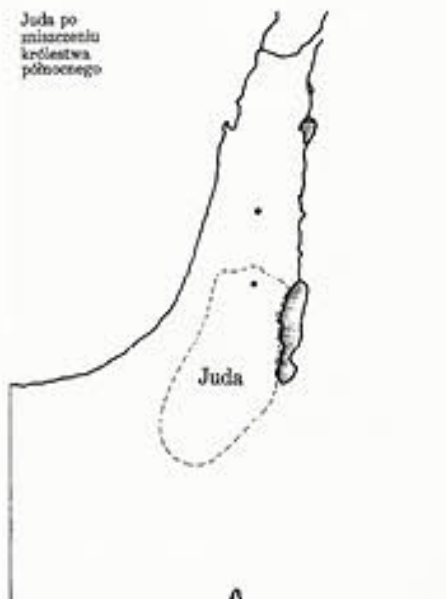
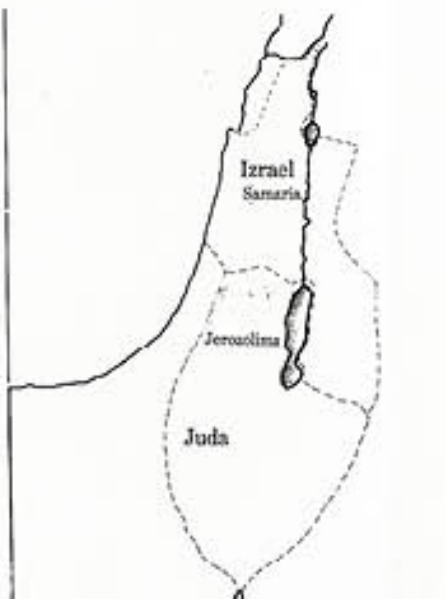
Okres zakonu. Od podziału królestwa do niewoli Babilońskiej.

Ludzie przychodzili ze wszystkich ludów, by posłuchać mądrości Salomona, którą Bóg włożył w jego serce. /Porównaj: 1 Król. 4,34/. Obdarzony mądrością, wyrozumiałością i przychylnością ludzi Salomon miał wspaniałą okazję do świadczenia o jedynym prawdziwym Bogu, tym bardziej, że ustawicznie przybywały poselstwa z dalekich krajów, by przyrzec się splendorowi jego królestwa i posłuchać jego mądrych słów. Dobrze rozpoczął on swoje rządy. Nacechowane były one bowiem żarliwością i oddaniem. Boże kierownictwo i mądrość przedkładał nad wszystko inne. Jednak późniejsze lata przyniosły jego porażkę i po jego śmierci podział królestwa. Upadek ten przyspieszyła budowa sanktuariów poświęconych bogom jego wielu zagranicznych żon, czym zniechęcił ludzi do oddawania czci Bogu i rozpowszechnił bałwochwalstwo w całym swym królestwie. To odstępstwo od Pana spowodowało na jego dom sąd /1 Król. 11,1-3/. Bóg potępił jego zachowanie i wysłał proroka Achiasza do Jeroboama,

nadzorcy Salomonowego, któremu objawił zamiar Boga. Bóg postanowił, bowiem, odjąć Salomonowi dziesięć plemion i dać je Jeroboamowi /1 Król. 11,29/.

Gdy następnie królem został Rechabeam, syn Salomona, lud przybył do niego w dobrej wierze z prośbą o ulżenie ich pańszczyzny. Rechabeam odpowiedział jednak zwiększeniem obciążenia. Skutkiem tego dziesięć plemion wypowiedziało Rechabeamowi posłuszeństwo. Jeroboam z plemienia Efraima został jednogłosem, przez owe dziesięć plemion, wybrany na przywódcę tego królestwa. Pod panowaniem Rechabeama pozostały plemiona Judy i Beniamina, do których później przyłączyło się plemię Lewiego.

W ten sposób powstały obok siebie dwa królestwa. Pierwsze 60 lat charakteryzowało się ustawicznymi wzajemnymi walkami. Stopniowo oba te królestwa słabły wewnętrznie i na zewnątrz. W końcu uległy swym wrogom i dostały się do niewoli.

● Królestwo Izraela trwało 250 lat, następnie zawładnięte zostało przez Asyryjczyków. Ohlężenie i upadek stolicy Samarii oznaczało kres tego królestwa. Spora część ludności osiedlona została w różnych stronach imperium asyryjskiego, a na ich miejsce Asyryjczycy osiedlili w Izraelu inne grupy ludnościowe. Cechą charakterystyczną dziejów Izraela było jego zatwardziałość bałwochwalstwa i fakt, że żaden z jego 19 królów nie był mężem bogobojnym.

● Królestwo Judy przetrwało jeszcze 135 lat po upadku Izraela. Rządzone ono było również przez 19 królów i jedną królową, a wszyscy oni pochodzili w linii prostej od Dawida. Historia Judy charakteryzowała się licznymi przebudzeniami i upadkami religijnymi, a zawsze odzwierciedlało się to w życiu i duchowym stanie króla sprawującego w danej chwili władzę. Pomimo iż Juda posiadała kilku bogobojnych królów i przeżyła kilka przebudzeń i reform, Boży sąd nad nią musiał jednak brzmieć: „Także Judejczycy czynili to, co złe w oczach Pana” /1 Król. 14,22; 2 Kron. 24,19; Jer. 7,30/.

Fragment słabości obelisku przedstawiający króla Salmansara III

Słabość obeliska z relacją króla Salmansara III o wyprawie przeciwko Hiskiaszowi.

Koniec nadszedł wraz ze zburzeniem Jerozolimy przez babilońskiego króla Nabukadnezara. Król Judy i jego naród dostali się do niewoli i zostali deportowani do Babilonu. Świątynia została splądrowana i całkowicie spalona, tak samo i pałac królewski. Według historyków, cierpienia i masakra oblężonych ludzi były nie do opisania.

/ciąg dalszy/

/ciąg dalszy/

Eon zakonu

Juda
Południowe
KrólestwoStolica
JerozolimaKrolowie
Judy
Lata re-
nowacja
w JudzieRechabeam 17
Szemajasz
/1 Król. 12,22/Abijam 3
Asa 41
Iddo
/2 Kron. 12,15/
Azariusz
/2 Kron. 15,1/Chanani
/2 Kron. 16,7/Jehu
/1 Król. 16,1/
/2 Kron. 19,2/Jachaziel
/2 Kron. 20,14/Eliezer
/2 Kron. 20,37/Joram 8
Achazjasz 1
Krolowa
Atalia 5
Joasz 40Zachariasz
syn Jehoiady
/2 Kron. 24,20/

Joel 1/

Amazjasz 29

Uzjasz
/Azariasz/ 52Zachariasz
/Izaj. 1,1/Micheasz
/Mich. 1,1/

Nahum

Habakuk

Manasses 55

Amon 2

Jecziasz 31

Jeremiasz
/Jer. 1,1,3/Sofoniasz
/Sof. 1,1/

Jechoachaz 3 mies.

Jehojakim 11
1. uprowadzenieJehojachin 3 mies.
2. uprowadzenieSedekiasz 11
Zmarzenie
świętych
w JerozolimieDaniel
Abdiasz 1/Niewola Judy
w BabilonieWojownik porwał
wg pers. opisu na
zamku w Suzie
zob. Ks. Estery/

Krolowie w linii męskiej /Mat. 1,2-17/

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Izrael —
Północne
Kró-
le-
stwoStolica
Samaria

1 Król. 11-12

Prorocy
w Izraelu
Lata re-
nowacja
Izraela22 Jeroboam I.
Piorok Fo-
zy z Judy
/1 Kr. 12/2 Nadab
Achiasz
/1 Kr. 11,29/

24 Baasza

2 Ela
7 dni Zimri
12 Omari
22 Achab2 Achazjasz
12 Jehoram
28 Jehu

17 Jehoachaz

16 Jehoasz

41 Jeroboam
II.Jonasz
/2 Kr. 14,25/Ozeasz
/Oz. 1,1/Amos
/Am. 1,1/6 mies. Zachariasz
1 mies. Szallum
10 Menachem
2 Pekachiasz
20 Pekach
9 OzeaszKoniec Królestwa Izraela
i uprowadzenie do Asyrii
przez SalmanasaraOded
/2 Kron. 28,9/Uprowadzenie
Izraela
do AsyriiKról Asyryjski Sargon II
następca Salmanasara V.Podział królestwa:
Izrael i JudaUprowadzenie Izraela do
Asyrii70 lat niewoli
Babilońskiej

1 i 2 Królewska

ok. 950 przed Chr.

1 i 2 Kronik

Izajasz

ok. 700 przed Chr.

Jeremiasz

ok. 600 przed Chr.

Ezechiel

Okres piąty - Pod zakonem

/ciąg dalszy/

Okres zakonu. Od odbudowy do końca Starego Testamentu

W czasie, gdy Izrael był w niewoli, wielkie imperium babilońskie upadło w wyniku zdobycia Babilonu przez Cyrusa, założyciela królestwa perskiego. Belsazar, król Babilonu, został zabity, a Dariusz Medyczyk, z którym Cyrus dzielił władzę w rozległym królestwie, wstąpił na tron /Dan. 5,30+6,1/. Dwa lata później, po śmierci Dariusza, władzę Babilonu został Cyrus. Niewątpliwie Daniel, który pod panowaniem królów babilońskich dostąpił wielkich zaszczytów, wskazał nowemu królowi wzmiankę o nim w prośbach Izajasza /Iz. 44,28+45,1/, w których to Cyrus przedstawiony został jako narzędzie Boga w wyzwoleniu Jego ludu. Głęboko poruszony Cyrus wydał dekret

zezwalający Żydom na powrót do Jerozolimy i odbudowę świątyni. /Dan. 9,2; Jer. 25,12/. Mimo iż większa część narodu wybrała pozostanie w Babilonie, to jednak niewola zakończyła się. /2 Kron. 36,22; Ezdr. 1,1-14/.

Powrót Żydów z Babilonu odbywał się w trzech etapach. Pierwsza grupa powróciła pod wodzą Zerubbabla, księcia Judy /z domu Dawidowego/ i liczyła mniej niż 50 000 ludzi. Pierwszą rzeczą, jaką uczyniła ta powracająca reszta, było odbudowanie ołtarza i rozpoczęcie regularnych nabożeństw. W drugim roku położone zostały fundamenty świątyni /Ezdr. 3/. Gdy powracający nie dopuścili do tego, by »lud ziemi« wziął udział w budowie, ci odrzuceni przeszkadzali i utrudniali ich pracę, aż w końcu uzyskali zarządzenie wstrzymujące budowę świątyni /Ezdr. 4/. Dopiero po okresie 16 lat prorocy Aggeusz i Zachariasz zwołali lud do kontynuowania pracy i świątynia została ukończona i poświęcona z wielką radością /Ezdr. 5,1-2; 6,14-15/.

Druga grupa prowadzona była przez Ezdrasza, uczonego w Piśmie /około 78 lat po Zerubbabelu/. Ezdrasz, gorliwy zwolennik ponownego wprowadzenia Zakonu Mojżeszowego i religijnego odrodzenia ludu, otrzymał od króla Artakserksesa pozwolenie powrotu do Jerozolimy z małą, lecz istotną grupą Izraelitów.

Po swoim przybyciu zastał on ciężkie moralne uchybienia, nieczyste praktyki religijne i nadużycia we wszystkich dziedzinach. Przez trzy miesiące żarliwie apelował on do sumienia ludu i osiągnął rozległe odnowienie. Inną wartościową służbą, przypisywaną Ezdraszowi jest zebranie i ogłoszenie starotestamentowych Pism /Ezdr. 7-10/.

Trzecim przywódcą był Nehemiasz, Żyd z niewoli, który dostąpił dużych zaszczytów na dworze króla perskiego Artakserksesa. Niewielka grupa wcześniejszych pielgrzymów pokonała długą drogę z powrotem do Persji, by prosić Nehemiasza o pomoc. Opowiedzieli mu oni o żalosnym stanie miasta i o jego zniszczonych murach, które są hańbą dla ludu. Poruszyło to serce Nehemiasza i

uzyskał on od króla pozwolenie na udanie się z nimi do Jerozolimy. Po przybyciu potajemnie przekonał się o stanie rozpadających się murów. Zebrał więc będące do jego dyspozycji siły i odnowił mury w ciągu 52 dni mimo najsroźszej opozycji. Nehemiasz po raz drugi przybył do Jerozolimy, a efektem jego wiernej i owocnej pracy było umocnienie i kwitnące miasto i, lud, ożywiony nowym duchem i zachęcony do

służby i oddawania czci Bogu /Nehem. 1-13/.

Prorokami okresu odnowy byli Aggeusz, Zachariasz i Malachiasz. Aggeusz urodził się w Babilonie i towarzyszył powracającej reszcie ludu pod wodzą Zerubbabla. Zachariasz wydaje się być także jednym z pielgrzymów powracających z Zerubbabelem. Był on współpracownikiem Aggeusza. Napolinał on, prorokował i zachęcał

lud do odbudowy. Malachiasz był ostatnim ze starotestamentowych proroków.

Cztery wieki dzielące Stary i Nowy Testament tworzą ważny okres w dziejach Palestyny. Pod koniec okresu Starego Testamentu Persowie byli władcami ówczesnego świata, a w okresie Nowego Testamentu do władzy doszli Rzymianie. /Porównaj przepowiednie w Dan. 7-8/.

/ciąg dalszy/

Aleksander Wielki
/wizerunek ze starotytniej monety/
por. Dan. 8,5-8;
Kozioł symbolizuje Grecję

Antioch IV,
Epifanes
/wizerunek ze starotytniej monety/

Eon zakonu

Okres niewoli

/2 Kron. 36,20/

Imperium Babilońskie

ok. 600 przed Chr.	Nebukadnezar	1. Urowadzenie: Daniel na dworze Nebukadnesara; Wyjście obrazu posągu	/Dan. 1-2/
		2. Urowadzenie: Przyjaciele Daniela w piecu ognistym	/Dan. 3/
		3. Urowadzenie: Zburzenie Jeruzalemu i świątyni Drugi sen Nebukadnesara. Ponizenie króla	/2Krol. 25,8/ /Dan. 4/
	Ewil-Merodoch:	Jehojachin wypuszczony z więzienia	/2Krol. 25,27/
ok. 550 przed Chr.	Belsazar	w 1 roku: Sen Daniela /4 zwierzęta/	/Dan. 7/
		w 3 roku: widzenie Daniela /baran i kozioł/ sąd Boży nad Belsazarem: mene, tekel, uparsin	/Dan. 8/ /Dan. 5/

Imperium Medo-perskie

Dariusz Medyczny, naczelny wódz i współrządca Cyrusa obejmuje panowanie w Babilonie			
			/Dan. 6,1/
		w 1 roku: Daniel zauważa w przepowiedni Jeremiasza	/Jer. 25,12/
		czas lat i niewoli Jeruzalem /70 lat/	/Dan. 9/
		Daniel w lwiej jamie	/Dan. 6/
	Cyrus Pers. w 1 roku: zezwolenie na budowę domu Bożego	/Iz. 45,1/	/Ezdr. 1,2/

Zerubabel udaje się do Jeruzalemu /budowa świątyni/

/Ezdr. 1-4/

/ = koniec 70-letniej niewoli/

w 3 roku: Ostatnie widzenie Daniela

/Dan. 10-12/

Skargi wrogów przeciwko budowie świątyni

/Ezdr. 4/

Sprawdzenie pozwolenia Cyrusa

/Ezdr. 6,3/

w 6 r: Poświęcenie świątyni

/Ezdr. 6,5/

Królowa Estera

/Ezdr. 1-10/

w 7 roku: Eadruś idzie do Jeruzalemu /reforma religijna/

/Ezdr. 7,7-10/

w 20 roku: Nehemiasz idzie do Jeruz. /odbudowa murów/

/Neh. 2,1/

/Artesasta/

Powrót Żydów pod wodzą Zerubabela,
Ezdrasza i Nehemiasza

Odbudowa świątyni

«Tak mówi Cyrus Król perski...
Bóg niebios nakazał mi, abym mu
zbudował świątynię w Jeruzalem,
które leży w Judzie»
/2 Kronik 36,23/
/Ezdr. 1,1-4/
/Jer. 25,12/
/Dan. 9,2/

Odbudowa murów miasta

«Odkąd objawiło się słowo o
ponownej odbudowie Jeruzalemu aż
do pomazańca księcia jest 7 tygodni...
A po 62 tygodniach pomazaniec
będzie zabity i nie będzie
go» /Dan. 9,25-26/ /zob. Neh. 2,1/
Tydzień = tydzień-lat = 7 lat;
69 tygodni - lat = 483 lata/

Zeru-
babelProrok Aggeusz
Prorok Zachariasz

Prorok Malachiasz

Ezdrasz

Nehemiasz

Król Dariusz I Hystaspes
za nim Jego syn
Ahaszwerosz / = Kserkses /
/wg persk. opisu/

400 lat od Malachiasza
do Mateusza

Okolo 400 lat trwa okres od końca Starego Testamentu do początku Nowego Testamentu. Jest to okres milczenia /Biblia milczy na ten temat/.

Wiadomości o tym czasie czerpiemy z pism żydowskiego historyka Józefa Flawiusza oraz apokryfów.

Szczególną rolę w tym okresie odegrał król Syrii, Antioch IV Epifanes, który w okropny sposób prześladował i mordował Żydów. W roku 167 p.Chr. Antioch zbezczeszczył świątynię Jerozolimską. Przerwał służbę świątynną i wprowadził hałwochwaleczy kult Jupitera. W ten sposób wypełniło się proroctwo Daniela 11,21-35.

Ponury fakt zbezczeszczenia świątyni wywołał falę oburzenia i protestów narodu. Wybuchło powstanie pod wodzą Judy Machabeusza.

Okres wojen Machabejskich był okresem wewnętrznych sporów religijnych, w których zrodziły się dwa stronnictwa: faryzeuszy i sadyceuszy. Wszystkie wysiłki zmierzające do uzyskania niepodległości zostały zdławione przez Rzymian. W narodzie żydowskim zapanowała bieda i nędza.

Potem narodził się Jezus Chrystus,
Zbawiciel świata.

Rekonstrukcja, odbudowa i poświęcenie świątyni

Koniec
Starego Testamentu

Powstanie Machabejskie

Daniel Estera Ezdrasz Nehemiasz Aggeusz Zachariasz Malachiasz

ok. 600 przed Chr.

ok. 500 przed Chr.

ok. 400 przed Chr.

Okres piąty - Pod zakonem

/ciąg daleczy/

Okres zakonu. Od początku Nowego Testamentu do ukrzyżowania i wniebowstąpienia Jezusa.

Długie milczenie Boga w stosunku do swego ludu, do Żydów, zakończone zostało, «gdy nadeszło wypełnienie się czasu» /Gal. 4,4/ zesłaniem Tego, który od początku obiecany był jako «potomstwo niewiasty» /1 Mojż. 3,15/.

Po wielokrotnym i wieloma sposobami przemawianiu do ojców ludu izraelskiego przez proroków, ostatnio, u kresu tych dni przemawiania przez usta proroków, przemówił do nich przez Swego Syna /Hebr. 1,1/. Posłał On więc Swego Syna, zrodzonego z niewiasty i postawił Go pod Zakonem /Gal. 4,4/.

Za panowania króla Heroda anioł Gabriel zapowiedział przyjście obiecane Syna Dawidowego, Syna Bożego i Pana. Najpierw kapłan Zachariasz otrzymał poselstwo, że wraz ze swą żoną Elżbietą otrzymają w ich podeszłym wieku syna, którego nazwą Janem. On to miał za zadanie poprzedzać Pana, Boga Izraela, by przygotować nadchodzącemu Mesjaszowi pokutujący lud /Ew. Łuk. 1,11-17/.

Nieco później Bóg wysłał anioła Gabriela do pewnej panny imieniem Maria, z rodu Dawidowego, by oznajmić jej, że wybrana jest ona przez Boga na matkę obiecane i przez wiele lat oczekiwanego Króla. Na pytanie, jak to się stanie, usłyszała odpowiedź: «Duch Święty zstąpi na ciebie i moc Najwyższego zacięni cię. Dlatego też, to co się narodzi, będzie święte i będzie nazywane Synem Bożym». Bóg da mu tron Jego ojca Dawida i będzie

on królował nad domem Jakuba, a królestwu Jego nie będzie końca /Ew. Łuk. 1,26-38/. Józef, narzeczoną panny Marii, potomek Dawida, otrzymał od Boga rozkaz, że ma nie opuszczać swojej narzeczonej, «bo to, co się w niej poczęło, jest z Ducha Świętego». Imię nowonarodzonego dziecka winno brzmieć «Jezus», tzn. «Pan jest zbawieniem», gdyż tylko On może zbawić swój lud z jego grzechów /Ew. Mat. 1,18-25/.

Podczas narodzenia Jezusa same niebiosy dały wspaniałe świadectwo w postaci nocnego pojawienia się anioła Pańskiego. Niebiańskie poselstwo skierowane do małej grupki czuwających na polu pasterzy brzmiało: «Dzisiaj narodził się wam Zbawiciel, którym jest Chrystus Pan, w mieście Dawidowym» /Ew. Łuk. 2,8-14/.

Jego przyjście na świat nie odpowiadało Jego Boskiemu pochodzeniu: owinięty w pieluszki, położony w żłobie, ponieważ w gospodzie nie było dla nich miejsca /Ew. Łuk. 2,1-7/. Dla nas stał się tak ubogim, abyśmy ubóstwem Jego ubogaceni zostali /2 Kor. 8,9/. Pismo Święte długo zatrzymuje się przy tych zdarzeniach. W ten sposób chce nam ono pokazać, że w tym narodzeniu krok po kroku wypełniają się wszystkie Boże obietnice, w tym jednym dziecieniu i tylko przez Niego. Pismo Święte nazywa to bezsprzecznie «wielką tajemnicą pobożności». «Bóg objawił się w ciebie» /1 Tym. 3,16/. Całe dzieje zbawienia nacechowane są nadzwyczajnością /wyjątkowością/ tej Osoby Jezusa, Syna Bożego, a wszystko w Nim i przez Niego otrzymuje swoje wieczne, wielkie i boskie znaczenie.

Przez długi okres, około 30 lat, aż do jawnego wystąpienia Jezusa w Izraelu, niewiele dowiadujemy się o Nim, oprócz najważniejszych wydarzeń, tj.: obrzezanie i poświęcenie w ewangelii /Ew. Łuk. 2,21-35/, hołd mędrców ze Wschodu /Ew. Mat. 2,1-12/, ucieczka do Egiptu, powrót i osiedlenie się w Nazarecie /Ew. Mat. 2,13-23/ i informacja o dwunastoletnim chłopcu w świątyni /Ew. Łuk. 2,39-52/. Był On takim samym człowiekiem jak my, jednak bez grzechu - najpierw niemowlę, potem starsze dziecko - jednak był Synem Bożym! Z tego okresu mamy o Nim świadectwo Boga i Jego otoczenia, że przybywało mu mądrości i wzrostu oraz łaski u Boga i u ludzi /Ew. Łuk. 2,40-52/. Był synem cieśli /Ew. Mat. 13,54-55/ i sam nazywany był cieślą /Ew. Marka 6,3/; znani byli Jego bracia i siostry, poczęci w naturalny sposób /Ew. Mat. 13,54-55/, a Nazaret było miejscem, gdzie się wychowywali /Ew. Łuk. 4,16/.

Jan Chrzciciel zapowiadał Jego rychłe przyjście i zbliżające się wraz z nim Królestwo Boże. Nawoływał ludzi, by stanęli przed Nadchodzącym z prawym sercem wyznając grzechy, pokutując i dając się ochrzcić w Jordanie /Ew. Mat. 3,1-6/. Wielu z ludu żydowskiego posłuchało poważnego nawoływania do pokuty przez Jana Chrzciciela. Również Jezus przyszedł do niego, by się ochrzcić /Ew. Mat. 3,13-17/, nie dlatego, że zgrzeszył, bo nie było w nim grzechu, lecz dlatego, by zjednoczyć się z waszatkami tymi, którzy wyznali swoje grzechy. Jan Chrzciciel ogłosił Go Barankiem Bożym, który głodził grzech świata /Ew. Jana 1,29-34/. Pan Jezus

otrzymał również widziane i słyszane przez wszystkich obecnych świadectwo Boże: «Ty jesteś Syn mój umiłowany, którego sobie upodobałem» /Ew. Mat. 3,17/. Duch Święty zstąpił na Niego i spoczął na Nim. Pelen Ducha Świętego udał się na pustynię, gdzie kuszony był przez diabła. Pokonał go swoim posłuszeństwem w stosunku do Boga i bezwarunkową zależnością od Słowa Bożego /Ew. Mat. 4,1-11; Ew. Łuk. 4,1-13/. Po tym rozpoczął swą publiczną i niezwykle skuteczną służbę trwającą około 3 lat. Głosił On potrzebę pokutowania, gdyż Królestwo Boże się przybliżyło /Ew. Mat. 4,12-17/.

Wielu ludzi w całym kraju słuchało Go, naśladowało, było uzdrowionych ze swoich chorób. Wypędzał On również demony i wskrzeszał zmarłych. Literalnie wypełniły się Słowa Boże wypowiedziane przez proroka Izajasza: «Oto wasz Bóg! On sam nadchodzi i wybawi was! Wtedy otworzą się oczy ślepych i otworzą się też uszy głuchych. Wtedy chłomy będzie skakał jak jeleń i radośnie odezwie się język niemych» /Iz. 35,4-6/. «W Nim było życie, a życie było światłością ludzi». «Do swej własności /Izraela/ przyszedł, a swoi Go nie przyjęli. Tym zaś, którzy Go przyjęli, dał prawo stać się dziećmi Bożymi, tym którzy wierzą w imię Jego» /Ew. Jana 1,1-13/. Wędrował On z miejscowości do miejscowości, by ofiarować się Swemu ziemskiemu ludowi, jako jego Bóg i Król, jako jego Zbawiciel. Z grona Swych uczniów wybrał dwunastu, których nazwał apostołami /wysłannikami/. Ich zadanie polegało na tym, że zawsze byli przy Nim /Ew. Mat.

10,1-4/, przeznaczył ich bowiem do specjalnego świadectwa i rozesłał ich po całym kraju, tzn. do zagubionych owiec z domu izraelskiego /Ew. Mat. 10,5-6/. Dał im moc głoszenia kazań i potwierdzania ich kazań cudami, dając im zdolność do uleczenia, wypędzania demonów i wskrzeszania zmarłych w Jego imieniu /Ew. Mat. 10,8/. Słowa Jego były duchem i życiem, prawdą i światłem, ponieważ On sam był tym wszystkim - w swej osobowości. Słowa te stawiały ludzi w obliczu Bożej światłości. «Jednak ludzie bardziej umiłowali ciemność, bo ich uczynki były złe» - tak powiedział Jezus /Ew. Jana 3,19/. Nie chcieli więc oni zbliżyć się do tej światłości, do Pana. Lecz nie przyjęcie Go oznacza, tak samo wtedy jak i dziś, pozostanie pod Bożym gniewem /Ew. Jana 3,36/.

Przywódcy tego ludu, uczeni w Piśmie, starszyzna, arcykapłan, faryzeusze i sadyceusze nienawidzili Go za Jego słowa zawierające prawdę i Jego życie i dlatego doprowadzili do Jego skazania.

Tak jak podczas Jego przyjścia i w Jego życiu, tak samo wypełniły się literalnie również wszystkie przepowiedziane rzeczy dotyczące Jego cierpień i śmierci, Jego zmartwychwstania i Jego uwielbienia. Przedstawienie Jego cierpień zadanych Mu ze strony ludzi /a oni zostali podjudzeni przez szatana, od początku morderek ludzi/, Jego zastępcze i odpokutowujące cierpienia zadane Mu przez Boga z powodu naszych grzechów, Jego śmierć jako zapłata za grzech, uwidaczniają nam wielkość Jego dzieła i zbawienia.

Dzięki wierze w przelaną krew Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, temu, który w pokorze wyzna swe grzechy, dane jest wybawienie, przebaczenie, usprawiedliwienie i życie wieczne, a także chwała Boża. Tak powiedział Pan przed Swą śmiercią i utwierdził to dziełem dokonanym na krzyżu. Został On wydany przez Boga za grzechy nasze i wzburzony z martwych dla usprawiedliwienia naszego /Rzym. 3,21-26; 4,24-25; 5,1-2/.

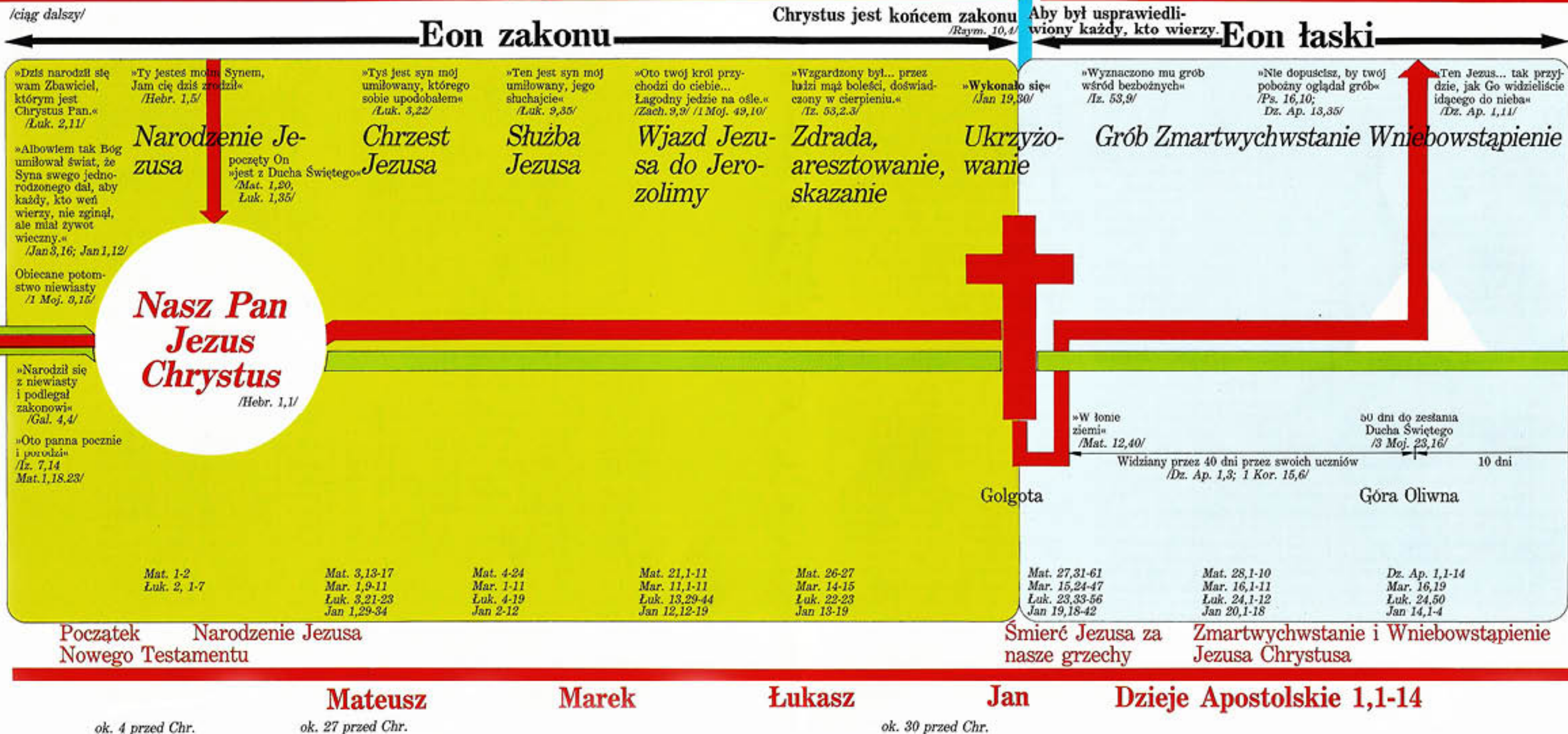
Pod każdym względem było to wypełnienie się czasu, gdy Bóg posłał Swego Syna, by dzięki raz na zawsze złożonej ofierze z ciała Jezusa Chrystusa, uporządkować problem grzechu, dla zbawienia, dla każdego kto w to wierzy. Jego wzbudzenie z martwych przez Boga Ojca i mocą Ducha Świętego jest pieczęcią, potwierdzeniem Bożym, że to wielkie dzieło zostało przez Niego przyjęte.

Po swym zmartwychwstaniu Pan Pukazywał się swoim uczniom przez 40 dni /Dz. Ap. 1,1-3/. Objawiał im Pisma i umożliwiał ich zrozumienie. Mówił, że na podstawie Pism, Chrystus musiał cierpieć, by wejść do chwały. Począwszy od Mojżesza i innych proroków objaśniał im we wszystkich Pismach to, co dotyczyło Jego /Ew. Łukasza 24,25-27/. I rzekł im: «Jest napisane, że Chrystus miał cierpieć i trzeciego dnia zmartwychwstać i że, począwszy od Jerozolimy, w imię Jego ma być głoszone wszystkim narodom upamiętanie dla odpuszczenia grzechów. Wy jesteście świadkami tego.» /Ew. Łuk. 24,46-48/.

IX.

Piąty okres - Pod zakonem

IX.

Okres szósty - Czasy ostateczne

Od Pięćdziesiątnicy do powtórne-
go przyjścia Jezusa w mocy i
chwale.
a/ Okres łaski. Od Pięćdziesiątni-
cy do pochwylenia wierzących.

Po wniebowstąpieniu Pana Jezu-
sa, apostołowie pozostali, zgo-
dnie z pouczeniem Pańskim, w
Jerozolimie, by czekać na «obietnicę
Ojca», na innego Pocieszyciela -
Ducha Świętego /Dz. Ap. 1,4/.
Podczas tych szczególnych dni
trwali oni w modlitwie. W ten spo-
sób, dziesięć dni później, w dzień
Pięćdziesiątnicy, zbrali się w
jednym miejscu w liczbie około 120
ludzi. W dzień ten otrzymali Ducha
Świętego, który swe przybycie
oznaczył szumem z nieba, jakby
wiejącego gwałtownie wiatru.
Ukazały się im języki jakby z ognia,
które rozdzieliły się i usiadły na
każdym z nich. I napełnieni zostali
wszyscy Duchem Świętym /Dz. Ap.
2,1-4/.

Potężna moc Ducha Świętego,
który od tego momentu zamieszkał
w każdym jednym wierzącym,
uzewnętrzniła się natychmiast na
świadczenie dwunastu apostołów do
ogromnego tłumu zebranego w
Jerozolimie. Wywołała ona również
kazanie Piotra, który na podstawie
Pisma Świętego objaśniał to
wydarzenie i równocześnie mówił o
życiu, śmierci, zmartwychwstaniu i
uwielbieniu sługi Bożego, Jezusa
/który to przed kilkoma tygodniami
został ukrzyżowany/. Wszystkie te
słowa nie pozostały bez wrażenia.
Przenikały one do serc słuchaczy i
wywoływały pokutę i wyznanie
wiary, tzn. nawrócenie się. Ta
zmiana przekonań, wiara w Pana
Jezusa, którego Bóg uczynił Panem
i Chrystusem, potwierdzona została

chrztem 3000 wierzących. Oni to, a
później wielu innych, przydani
zostali przez Pana do społeczności
/zboru/ /Dz. Ap. 2,5-47/.

Społeczność ta - lub inaczej zbór-
na początku składała się tylko z
Żydów, którzy uwierzyli. W tym
stadium odpowiadała ona w każdej
swej części rdzeniowi tej reszty
Izraela, która wierzyła Mesjaszowi
/Chrystusowi/ i oczekiwała na
powtórne Jego przyjście na ziemię
w celu odnowienia wszystkich
rzeczy, tzn. ustanowienia Królestwa
Bożego w mocy i chwale /Dz. Ap.
3,12-26/. W opozycji do niej stała
pozostała część ludu żydowskiego
wraz ze swymi odpowiadającymi za
nią przywódcami, która nie wierzyła
Chrystusowi i ostatecznie odrzuciła
również świadectwo Ducha
Świętego kamienując Szczepana
/Dz. Ap. 7,1-60/.

Na skutek prześladowań i rozpro-
szenia wierzących Żydów,
Ewangelia przeniesiona została
dalej przez Jerozolimę i Judeę do
Samarii i wielu innych ludzi
uwierzyło. Wszyscy oni trzymali się
ściśle Zakonu i ceremoniału
nabożeństw izraelskich, a nawet byli
gorliwymi w wypełnianiu reguł Za-
konu /Dz. Ap. 8,1-25; 21,17-20/.

Chociaż społeczność Boża składała
się w przeważającej części z
pozostałości Izraela, to całość ludu
odrzucała Jezusa jako Mesjasza, a
Saul z Tarsu, faryzeusz, jest typem
charakterystycznym tej postawy
/Dz. Ap. 8,1-3/.

Lud żydowski odrzucił Pana i Bóg
zabrał się do odstawienia swego
ziemskiego ludu na bok. Zburzenie
Jerozolimy w 70-tym roku po Chry-
stusie stanowiło tymczasowe za-
kończenie tego okresu.

Piąty okres /Zakonu/ kończy się
sądem nad Izraelem.

Jednak dowiadujemy się, że wraz
z przyjęciem dobrej nowiny przez
wielu ludzi z różnych narodów,
nie tylko chrześcijanie żydowscy, ale
również chrześcijanie wywodzący
się z pogan otrzymali Ducha Święte-
go. Nawrócenie się rzymskiego
setnika kohorty Korneliusza jest
tego doskonałym przykładem /Dz.
Ap. 10,1-48/. Fakt ten poruszył
mocno apostołów i zmusił ich do
uznania, że Bóg nie czyni żadnej
różnicy pomiędzy Żydem, a poga-
nem odnośnie daru Ducha Świętego
/Dz. Ap. 11,1-26/, gdyż według
Pisma, właśnie wyróżnienie Izraela
przed innymi narodami, w nadcho-
dzącym Królestwie, było jedną z
bardziej charakterystycznych cech
Królestwa Bożego /Zach. 14,16-21;
Iz. 60/.

W międzyczasie, na drodze do
Damaszku, Pan pokonał i powołał
do Swojej służby tego, który w
najokrutniejszy sposób prześlado-
wał chrześcijan, to jest Saula z
Tarsu. Jemu to przekazał Swoje
myśli o sposobie formowania się
społeczności /zboru/: powinni
tworzyć go jednostki wywodzące się
zarówno z Żydów, jak i pogan
/których jest również ogromny
zastęp/ i powołane do służby Bogu.
Zakon przykazań zawartych w
dogmatach «zasłona oddzielająca»
został usunięty na krzyżu. Pan
oboje, i bliskich /Żydów/ i dalekich

/pogan/ w jednym ciele, nie tylko
pogodził z Bogiem, lecz również
zjednoczył ich i przedstawił ich, jako
swoje ciało, z Nim jako głowę.

Tajemnica ta - nie objawiona w
Pismach Starego Przymierza /Ef.
3,2-12; Kol. 1,26-29/ dotyczy
Kościoła /Zboru/ Boga Żywego.
Kościoł ten jest już wybrany przez
Boga w Chrystusie od założenia
świata, aby miał miejsce w Nim i
wraz z Nim na okręgach niebieskich
/Ef. 2,5-7/. Jest on tworzony na
ziemi dzięki działaniu Ducha
Świętego i to do czasu, gdy lud
izraelski odstawiony jest jeszcze na
bok, aż «poganie w pełni wejdą»
/Rzym. 11,25/. Posiada on Boże
błogosławieństwo, a w przyszłości
dom Ojcowski i ojczyznę w górze
/Ef. 1,3-14/. Jest on w drodze do tej
ojczyzny i zostanie tam pochwycony
w jednej chwili przez samego Pana
/1 Tes. 4,13-17; 1 Kor. 15,51-58/.
Podczas, gdy ten Kościół /Zbór/
pielgrzymuje jeszcze tu na tej ziemi,
jest on z jednej strony «Bożym
mieszkańcem w Duchu», utworzo-
nym tylko z odrodzonych dzieci
Bożych, posiadających Ducha Chry-
stusowego /Ef. 2,20-22/, z drugiej
zaś strony poddany jest dzięki różno-
rodnym działaniom z wewnątrz i
z zewnątrz, ze strony świata, grzechu
i szatana w pokuszenie i prześlado-
wanie /2 Tes. 1,4-5; Dz. Ap. 14,23/.
Dochodzi do tego na skutek nie-
dostatecznej miłości do Pana, z
lenistwa, w kontaktach ze światem

i złem /Dz. Ap. 20,29-30/. Stąd też
błogosławione działanie Ducha
Bożego jest utrudnione, a nawet
wyniszczone. Jest to stan, który
wywołuje niezadowolenie Pana, a o
którym informuje nas wiele nowo-
testamentowych listów i siedem
apeli Objawienia, skierowanych do
7 zborów /Obj. 2-3/.

Według słów Pana w Objawie-
niu 1, widzi On swój Kościół
/Zbór/ jako świecznik /nośnik
światła/ w tym świecie /Obj.
1,12-20/. Jednak musiał stwierdzić,
jak ciemne i coraz ciemniejsze jest
to światło. Tych siedem listów
skierowanych jest do siedmiu
istniejących wtedy w Azji Mniejszej
społeczności /zborów/. /Co prawda
istniało ich tam więcej niż siedem,
jednak wybór i liczba ich ma
charakter symboliczny/. Tak jak
wtedy istniało obok siebie równo-
cześnie siedem różnych stanów
duchowych, służących wielu
wierzącym, pojedynczo i we wspólno-
cie, za ostrzegającym, lecz również
zachęcającym przykład, tak i do końca
istnienia Kościoła /Zboru/ tu na
ziemi, istnieć będą obok siebie
różnorodne sytuacje. W przebiegu
apelu można rozpoznać również
pewną kolejność, ewentualnie
rozwoj stanów chrześcijańskiego
świadczenia. Uwidacznia się to nie
tylko w tych siedmiu listach, lecz

również w prorockich przedsta-
wieniach pozostałych nowotestamentó-
wych Pism /2 Tym. 3,1-9/. Równo-
cześnie przykład Kościoła /Zboru/
pokazuje także, że podobnie jak we
wcześniejszych okresach, tak i w
okresie jego panowania, końcem je-
go tu na ziemi będzie również sąd
/Obj. 3,16/.

Chrześcijańskie świadectwo, im
dłużym tym mocniej, udaremniane
będzie przez działanie ducha anty-
chrysta /zobacz: linia fioletowa/. Pod
wpływem tego świadectwa, znajdo-
wać się będą w zwiększającej się
masie ci, którzy tylko z imienia będą
żywi, lecz będą umarli /Obj. 3,1/.

Pismo Święte ukazuje więc obie
sytuacje: doskonałość ich pozycji w
Chrystusie i stany, które dziś
występują na skutek niewierności i
grzechu.

Pan powoła pod koniec ich
ziemskiej drogi wszystkich,
którzy mają Jego Ducha /Rzym.
8,11+9/ przez pochwylenie do
siebie. Również i to wydarzenie
należy do tajemnicy Kościoła
/Zboru/. Ci, którzy zasnęli w
Jezusie, zostaną wzbudzeni, a
pozostający przy życiu wierzący
zostaną wraz z nimi pochwycony do
Pana na powietrze, by być wraz z
Jezusem, tam gdzie On jest /1 Tes.
4,15-18/. Zostaną oni przemienieni
Jego mocą i przyobleczeni w ciała
podobne do Jego uwielbionego ciała
/Fil. 3,20-21/. Następnie wszyscy
staną przed sądem Chrystusowym
i tam objawione im będzie to, za co
odbiorą zapłatę, co dzięki mocy
Ducha Bożego w nich i w ich życiu
na ziemi zostało zdziałane. Wszelkie
inne działanie nie będzie miało ku
ich zawstydzeniu żadnej trwałości
/1 Kor. 3,12-15; 2 Kor. 5,10; Rzym.
14,10/.

/ciąg dalszy/

X. Linia pomarańczowa: zesłanie Ducha Świętego dla wierzących /Jan 14-16/
Linia fioletowa: działanie ducha antychrysta /1 Jan 4,3/

Szósty okres - Czasy ostateczne

X.

Piąty okres kończy
się sądem:
Rozproszenie Izraela

Eon łaski

Objawienie tajemnicy ciała Chrystusa /Kol. 1,24-27/

Okres zbawienia, Ducha Świętego i Kościoła
jako Ciała Chrystusa
/Ef. 3,1-12/

Pochwycenie

/1 Tes. 4,13-15/
/Jan 14,1-3/

Tylko nowonarodzeni
(Dzieci Boże)
«Kto uwierzy i
ochrzczony zostanie,
będzie zbawiony,
ale kto nie uwierzy,
będzie potępiony»
/Mk. 16,16/
Fil. 3,20/

Bema
Sąd
Chrystusowy

/1 Kor. 3,13-15/
/2 Kor. 5,10/
/Rzym. 14,10/

Ostatnie dni

/2 Tym. 3,1 3 Piotra 3,31/

Prawdziwi wierzący

/2 Tym. 2,19/
/Jan 1,12/

Nominalni chrześcijanie

/2 Tym. 2,20/
/2 Tym. 3,5/ /Mat. 13,24/

Powrót i powstanie
państwa Izrael

/Ale jeszcze
w niewierze/
/Ez. 37/
/5 Moj. 30,3-4/

Powstanie
z martwych

«Wtedy najpierw
powstaną ci,
którzy umarli
w Chrystusie»
/1 Tes. 4,16/
/1 Kor. 15,52/

Zbawieni znikną
przed okresem ucisku.
/jak Enoch przed potopem/

Wielkie odstępstwo /2 Tes. 2,3/

Wierząca resztką Izraela
zostanie zachowana w czasie
Wielkiego Ucisku jak Noe
podczas potopu.

Pięćdziesiątnica:
Wylanie
Ducha Świętego

/Dz. Ap. 2,1-21; Jan 14,16/

«Pan zaś codziennie pom-
nał liczbę tych, którzy
mieli być zbawieni»
/Dz. Ap. 2,47; Dz. Ap. 4,4/

Z Żydów i pogan
/Ef. 2,14-22/

«Wejdą pomiędzy was wilki dra-
pieńne, nie oszczędzając trzody.
Nawet spośród was samych
powstaną mężowie mówiący rzeczy
przewrotne, aby uczniów
pociągnąć za sobą»
/Dz. Ap. 20,29-30/

Zburzenie Jerozolimy
i świątyni
Rozproszenie Żydów

«Przez lud księcia,
który wkroczy»
/Dan. 9,26/
/Mat. 24,2/
/Zach. 7,14/
/5 Moj. 28,64-67/
/Rzym. 11/

7 listów jako proroctwa czasu nowotestamentowego zboru /Obj. 2-3/

Pięćdziesiątnica

Teraźniejszość
Czas łaski

Zabranie
Kościoła

Wielkie
odstępstwo

Dzieje Apostolskie
ok. 70 po Chr.

Listy Nowego Testamentu

Teraźniejszość

1 Tes. 4,13-18
«Gdy poganie w pełni wejdą» /Rzym. 11,25/

Okres szósty - Czasy ostateczne

/ciąg dalszy/

Od Pięćdziesiątnicy do przyjścia Jezusa w mocy i chwale

b) Okres ucisku. Od wielkiego odstępstwa do powtórnego przyjścia Jezusa w mocy i chwale.

To, co po zabraniu Kościoła, po jego spotkaniu z Panem Jezusem /2 Tes. 2,1-12/, pozostanie na ziemi, jest »odstępstwem« i ulegnie według jednoznacznego świadectwa Pisma Świętego nieuchronnie zwiędzeniu, tzn. sztuce zwodzenia /kuszenia/ przez człowieka niegodziwości, syna zatacenia, który wyraźnie pokazany jest zarówno w Starym, jak i w Nowym Testamencie /Dan. 11,20-26; 2 Tes. 2,3-4/. Za jego dni nastąpi okres największego ucisku Jakuba, okres udręki, jak również »Dzień Pański«, wraz z przebiegiem sądów gniewu Bożego /2 Tes. 2; Obj. 13,11; 1 Tes. 5,1-3; 2 Tes. 1,7; 2,11/.

Początkowy »pokój i bezpieczeństwo« wkrótce zamieni się w gwałtowne zepsucie i dotknie tych, którzy będą żyć na ziemi /Obj. 13,11/. Z Pisma Świętego dowiadujemy się, że wtedy odegra znaczącą rolę odrodzony Izrael, lecz w niewierze i w przymierzu z mocarstwami ziemskimi /Dan. 9,27/. Zjednoczenie »dziesięciu królów« da możliwość rządzenia »zwierzęciu wychodzącemu z morza« /tzn. spośród narodów/, przy czym »zwierzę wychodzące z ziemi« /z Izraela/ będzie wzmacniało władzę tego pierwszego. Zwierzęciu wy-

chodzącemu z morza sam szatan przekaże władzę. Władza obu nacechowana będzie znakami i kłamliwymi cudami, niesprawiedliwością i gwałtem /Dan. 7,23-24; Obj. 13,1-8/. W tych warunkach wykrystalizuje się pozostałość Izraela, która oczekiwać będzie na prawdziwego Króla, swego Boga. Sama prześladowana, głosić będzie poselstwo Bożego Królestwa i pozyska niezliczone zastępy ze wszystkich narodów, które będą oczekiwać na przyjście Mesjasza w mocy i chwale. Okropności prześladowań doprowadzą do umęczenia wielu spośród nich i do śmierci z powodu świadectwa. Dusze męczenników »poniżej ołtarza«, jak również »144000 z wszystkich plemion izraelskich« i niezliczone zastępy ze wszystkich narodów będą prawdziwym owocem ewangelii Królestwa Bożego /Obj. 6,9; 7,1-17/. Z powodu tych wybranych Bóg skróci ten okrutny czas /Ew. Mat. 24,10-22/. Dwie ostatnie grupy wybranych zbawionych, zostaną na tej, a nie innej drodze, by wejść do Królestwa, do Odrodzenia /Obj. 7; Ew. Mat. 19,28/.

To nie tylko wzmacniający się nacisk rządów kłamstwa i niesprawiedliwości, to nie tylko polityczne i militarne komplikacje, przemarsze i wojny, które raptownie wyłonią się z początkowego okresu »pokoju i bezpieczeństwa« /1 Tes. 5,1/, lecz również z nieba w tym

okresie 2 razy po 3 1/2 roku dosięgną ziemi sądy gniewu Bożego, aby ją oczyścić i przygotować na Boże Królestwo sprawiedliwości i pokoju /Dan. 9,26-27; 12,6-12; Obj. 7,1,9; 15,5; 18,1; 19,1; 20,3/. W Księdze Objawienia Jezusa Chrystusa pod siedmioma hasłami podane będą różne cechy charakterystyczne dla tej epoki. Hasło »po tym...« rozdziela ten okres wydarzeń z punktu widzenia Nieba /Obj. 1,19; 4,1/. Jednoczesne trzy interwały: »otwarcie pieczęci« /Obj. 6/, »sąd siedmiu trąb« /Obj. 8/, »sąd czas gniewu Bożego« /Obj. 16/, dają wskazówkę, w jakim okresie, na jakim obszarze i z jakimi skutkami ugodzona zostanie ziemia i człowiek przez coraz cięższe rany sądu Bożego.

Złamanie pieczęci pozwala na przejrzenie całego okresu w przekroju. Siedem pieczęci odpowiada spisowi treści książki /Obj. 6-8,1/. Siedem trąb otwiera wymierzanie sądów /Obj. 8,1/, które w wylaniu siedmiu czas gniewu Bożego znajduje swą ostatnią i najwyższą koncentrację /Obj. 15,7/. Nie trudno pojąć, jak ogromne rany wprowadzone będą przez Boga dla ukazania wszelkiej niesprawiedliwości ludzkiej. Do tego dochodzi świadomość szatana wyrzuconego kiedyś z nieba, że pozostało mu już niewiele czasu i teraz przez swych posłanników rzadzi i wścieka się, by wszystko zniszczyć. Podjudza prze-

ciwko sobie wojska, a jednocześnie prowadzi okrutną walkę przeciwko tym, którzy wierzą w prawdziwego Chrystusa /Obj. 12,7-13,8/.

W okresie tym, dzięki współpracy obu zwierząt »z morza« i »z ziemi« dojdzie do koncentracji wszystkich sił i mocy ciemności, tzn. szatana. Zwierzę z ziemi czyni wielkie cuda, sprawia nawet, że ogień z nieba spuszcza na ziemię na oczach ludzi. Z powodu tych znaków, które czyni zwodzi tych, którzy mieszkają na ziemi. Namawia mieszkańców ziemi, by postavili posąg zwierzęciu z morza i dano mu tchnąć ducha w ten posąg, tak aby mógł on mówić i spowodować, że wszyscy, którzy nie oddają pokłonu posągowi zwierzęcia, byli zabici. Wszystko to doprowadzi do tego, że wszyscy — mali i wielcy, bogaci i ubodzy przyjmą znamię zwierzęcia, aby móc kupować i sprzedawać. Tylko znamię zwierzęcia, jego imię lub znak jego imienia uprawnii do życia w tych warunkach. Pięć Święte podaje, że liczba jego brzmi sześćset sześćdziesiąt sześć /Obj. 13/.

Koncentracją tego wszystkiego jest Armagedon, kulminacyjny punkt wszelkiego rozwoju zła, a zarazem z wielkim utęsknieniem wyczekiwany moment powtórnego przyjścia Pana w mocy i chwale z zastępem swych niebiańskich świętych i Jego świętych aniołów w celu zniszczenia zwierzęcia z morza,

falszywego proroka i ich zwolenników /Obj. 19,11-21; 16,16/. Stopy Pańskie staną na Górze Oliwnej, która rozpadnie się na połowę, by dać schronienie prześladowanym ze swego ludu, którzy wybawieni zostaną z największych opresji /Zach. 14/. Sąd żywych odbędzie się przed Jego tronem chwały, tzn. w Jego osobistej obecności. Oddzieli On owce od kozłów na podstawie ich stosunku do swych braci, do reszty Izraela. Owcom po swej prawicy otworzy wejście do ziemskiego Królestwa, pozostałych skieruje zgodnie z ich działem do jeziora płonącego ogniem i siarką, gdzie znajdować będą się już zwierzę i fałszywy prorok, wrzuceni żywcem /Ew. Mat. 25; Obj. 19,20-21/.

Sam szatan związany zostanie na tysiąc lat, by nie mógł zwieść, ani kusić nikogo podczas trwania Tysiącletniego Królestwa Chrystusa /Obj. 20,1-3/.

Jest to koniec tego okresu, który określa się również »ostatnim tygodniem roku Daniela« /Dan. 9,27/.

Tak więc szósty okres /Aska/ ucisku/ kończy się sądem żywego ludu.

Przed tym wydarzeniem otwiera się przed Janem w widzeniu spojrzenie na wesele Baranka w niebie w obecności błogo uwielbionych gości weselnych /Obj. 19,1-10/.

»Pierwsze zmartwychwstanie«, /które wzięło swój początek wraz ze zmartwychwstaniem Pana/, kończy się w tym czasie ożywieniem niewzbudzonych jeszcze wierzących Starego Testamentu /Dan. 12,2a + 13/ i męczenników z okresu wielkiego ucisku, aby mogli wziąć udział w obiecanych im błogosławieństwach w Królestwie Bożym /Iz. 2,1-4; Obj. 20,4-6/.

Siódmy Mesjaniezy

Okres sprawiedliwości. Od objawienia się Jezusa do sądu ostatecznego.

Władza Chrystusa jako »Króla Królów i Pana Panów« wywodzi się z ziemskiej Jerozolimy /Dan. 7,27; Obj. 20,6/. Jan w swym widzeniu widzi nową Jerozolimę, miasto niebiańskie, zstępujące z nieba pod postacią oblubienicy przystrojonej dla swego męża. Posiada ona Bożą chwałę, którą trudno opisać słowami. Kamienie szlachetne i perły, złoto, przezroczyste jak szkło, to rzeczy przy pomocy których jest ona odzwierciedlona. Nie posiada ona świątyni, gdyż świątynią jej jest sam Pan, Bóg Wszechmogący i Baranek. Oświecona jest ona chwałą Bożą, a jej lampą jest Baranek. W niej stoi tron Boga i Baranka, a Jego służby mu służą. Oglądają oni Jego oblicze, a imię Jego wypisane jest na ich czołach. Pan, Bóg jaśnieje ponad nimi i panować oni będą na wieki wieków /Obj. 21,9-22,5/. Ziemia osiągnie swoją pełnię w nadzwyczajnych zbiorach. Wszystko to służyć będzie przedstawieniu i wypełnieniu tego, co Bóg przewidział dla ziemi od początku /Iz. 11,6-16; Rzym. 8,19-21/.

Izrael ponownie będzie jako lud Boży pośród innych narodów błogosławieństwem, będzie tym, co Bóg obiecał kiedyś Jego przyjacielowi Abrahamowi /1 Mojż 12,1-3; 22,16-17/. Ludy ziemi podporządkują się mu, gdyż ich ziemską

korzyścią będzie słuchanie tego, co mówią Boże przykazania. Corocznie pielgrzymować będą do Jerozolimy, by oddawać hołd Bogu i Chrystusowi /Ps. 2; Iz. 2,1-4; Zach. 14,16-21/. Okres ten od pradawnych czasów przedstawiany był przez proroków inspirowanych Duchem Bożym. W naszym Panu Jezusie Chrystusie Bóg doprowadził to wszystko również tu na ziemi do doskonałości - Pismo Święte określa to odnowieniem wszechrzeczy /Dz. Ap. 3,19,21/. Następnie Bóg, w tym Królestwie pokoju i sprawiedliwości zjednoczył wszystko to, co jest w niebiosach i wszystko to, co na ziemi, pod jednym dowództwem, tzn. w Nim, w Chrystusie, Jego umiłowanym Synu /Ef. 1,19-20/.

Po tym, a jest to ostatnie siódme, szatan musi jeszcze na krótką chwilę być uwolniony /Obj. 20,3; 20,7/. Swoim starym sposobem usiłuje on ponownie zwiść tych, którzy mieszkają na ziemi. Uda mu się to jednak tylko w stosunku do tych, którzy w czasie tych tysiąca lat Królestwa pokoju tylko zewnętrznie i to ze względu na ich ziemskie korzyści poddali się władzy Chrystusa. Poruszy on wielkie masy i wyśle do marszu na miasto święte, przeciwko obozowi ziemskich świętych. Jednak Bóg zesła na nich ogień z niebios, który ich zgładzi.

Diabeł, który ich do tego zwiódł, zostanie wrzucony do jeziora

płonącego ogniem i siarką, gdzie wszyscy, którzy tam są i którzy tam przybędą, będą dręczeni dniem i nocą na wieki wieków /Obj. 20,10/.

Wspole widzenia Jana wkracza wielki biały tron i Ten, który na nim siedzi, przed którego obliczem pierzcha ziemia i niebo i dla których nie ma żadnego miejsca /Obj. 20,11-15/.

Odhywa się sąd nad umarłymi. Również oni zostaną ożywieni przez Chrystusa, lecz na końcu, gdy przekaze władzę Bogu i Ojcu i zniszczy wszelką zwierchność oraz wszelką władzę i moc, tzn. ostatecznego wroga - śmierć /1 Kor. 15,20-28/.

Sądzeni oni będą według tego, co o każdym napisano w księgach, a jeżeli imię jego nie jest zapisane w »Księdze żywota« udziałem jego będzie jezioro ogniste, tak jak otrzymali je już diabeł i jego aniołowie. Jezioro to jest »drugą śmiercią« tzn. oddzieleniem człowieka od Boga, wieczne potępienie /Obj. 20,11-15/. Pierwsza śmierć jest oddzieleniem duszy od ciała. ●

Wieczność

Po rozplynięciu się żywiołów w żarze /2 Piotra 3,7; 3,11-13; Obj. 20,11; 21,1/, po ich przekształceniu, Jan widzi »nowe niebo i nową ziemię, gdyż pierwsze niebo i pierwsza ziemia przeminęły i morza już nie ma«. Ponownie pojawia się miasto święte, nowa Jerozolima. Zstępuje ona z nieba od Boga, przygotowana jak przyozdobiona oblubienica. Nazwana ona jest »przybytkiem Boga między ludźmi«, gdyż zamieszka On między nimi. »Oto wszystko nowym czynię«, mówi Ten, który siedzi na tronie. »Stało się« brzmią Jego słowa, które wprowadzają stan, gdzie Bóg jest wszystkim we wszystkim /Obj. 21,1-6; 1 Kor. 15,28/.

W Chrystusie i przez Niego doprowadził Bóg wszystko do doskonałości według zamiaru podjętego przed wiekami /Ef. 1,9-10/. Wszystko to, co dotyczyło człowieka, dokonało się na arenie tej ziemi. A

człowiek Jezus Chrystus był Synem Bożym, przez którego wszystko stało się na początku, który wszystko podtrzymał swym potężnym Słowem i który doprowadził to do spełnienia.

Spoglądając wstecz na przebieg tych wspaniałych wydarzeń /spróbujemy zaznaczyć je, zgodnie z naszą wiedzą, w krótkim zarysie, przy pomocy kilku linii/, możemy tylko wraz z apostołem wypowiedzieć z wielką czcią te słowa: »O głębokości bogactwa i mądrości, i poznania Boga! Jakże

niezbadane są wyroki Jego i nie wysłedzone drogi Jego! Bo któż poznał myśl Pana? Albo któż był doradcą Jego? Albo któż wpierw dał Mu coś, aby za to otrzymać odpłatę? Albowiem z Niego i przez Niego i ku Niemu jest wszystko; Jemu niech będzie chwała na wieki. Amen.« ●

Rzym. 11,33-36

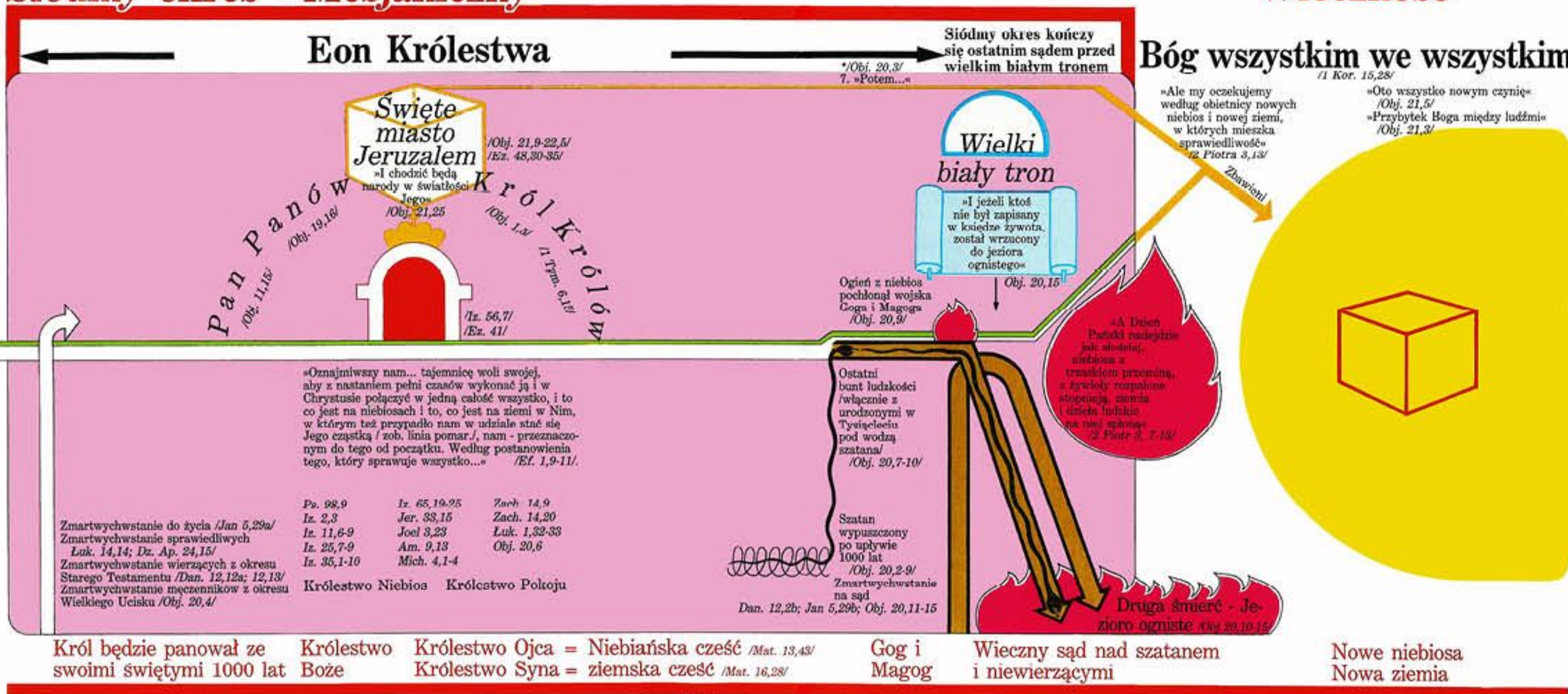
XII.

Siódmy okres - Mesjaniczny

/przyszłe wieki - Ef. 1,2: okres doskonałości/

XII.

Wieczność

Bibliografia

- »The Panorama Bible Study Course, No. 1: The Plan of the Ages«
Wyd. Fleming H. Revell, Company,
Old Tappan, New Jersey, 1947
- Erich Sauer »Der göttliche Erlösungsplan von Ewigkeit zu Ewigkeit«
Wyd. R. Brockhaus, Wuppertal, 1950
- Frederick A. Tatford »Prophetie und die Zukunft der Welt«
Wyd. Hermann Schulte, Wetzlar, 1969
- Fritz Hubmer »Der Heilsplan Gottes«
Wyd. Hänssler, Stuttgart, 1968
- René Pache »Die Wiederkunft Jesu«
Wyd. R. Brockhaus, Wuppertal, 1971
- Landsey/Carlson »Alter Planet Erde wohin?«
Wyd. Hermann Schulte, Wetzlar, 1971
- Bibel-Lexikon, Herausgeber Fritz Rienecker
Wyd. R. Brockhaus, Wuppertal
- Atlas zur Bibel, wydawca H. Rowley
Wyd. R. Brockhaus, Wuppertal, 1965
- Bibel-Panorama, Wydawnictwo Chrześcijańskie
Wyd. F. i W. Brockhaus, Dillenburg, 1974

Ewangelia - Boża droga zbawienia dla człowieka

Słowo ewangelia wywodzi się z greckiego »euangelion« i oznacza: dobra nowina. W Nowym Testamencie są przedstawione trzy różne pod względem okresu i treści Boże objawienia zbawienia, poprzez:

- »wieczną ewangelię«,
- »ewangelię Królestwa«,
- »ewangelię łaski i chwały«.

1. Wieczna ewangelia

Poselstwo tej ewangelii wywodzi się z aktu stworzenia. W niej to Bóg objawia się człowiekowi, swemu stworzeniu jako Stwórca. Jemu to dał zdolność zastanawiania się nad własnym jego pochodzeniem i pochodzeniem otaczających go stworzeń. Człowiek ma możliwość poznania i poznaje, że istnieje Stwórca /Ps. 19,16; Rzym. 1,19 i następne; Obj. 14,6-7/. Duch Boży prowadzi ducha człowieczego do zaakceptowania niewidzialnego Boga, Jego uwielbiania i składania Mu dziękczynienia. Szatan zwodzi ducha człowieczego do świadomego odrzucenia Boga i skłania go do bałwochwalstwa /Rzym. 1,21 i następne/.

Pod koniec istnienia tego świata, krótko przed przyjściem Jeogo Sędziego, Bóg przez »anioła lecącego przez środek nieba« jeszcze raz zwraca uwagę mieszkańców ziemi na tę wieczną ewangelię, używając do tego celu napominających i nieprzemijających słów /Obj. 14,6-7/. Tylko w tym miejscu użyte jest wyrażenie »wieczna ewangelia«. Określenie wieczna ewangelia oznacza, że ma ona znaczenie tak długo, jak długo istnieje ta ziemia. Dzięki tej ewangelii dana jest wszystkim ludziom, we wszystkich okresach, możliwość uwielbienia Boga i wybawienia od Jego sądu gniewu /Rzym. 1,18 i następne/. Stąd też żaden człowiek nie ma uspra-

wiedliwienia, gdyż usłyszeli ją wszyscy. Przykładowo: Job jest takim człowiekiem, który na podstawie tej ewangelii doszedł do właściwego stosunku względem Boga. Wieczna ewangelia wprowadza człowieka do chwały Królestwa Chrystusowego na ziemi. Jest nią Tysiącletnie Królestwo.

2. Ewangelia królestwa

Ewangelię tę objawia Bóg jako Król i mówi o swym przyszłym sprawowaniu władzy na ziemi. Zakon i prorocy rozbudzili nadzieję na to Królestwo i obiecali Mesjasza, Króla /Ps. 2,6 i następne; Iz. 9,7; Mich. 5,1/. Jan Chrzciciel przygotowywał przyjęcie tego Króla swymi kazaniami nawołującymi do pokuty. Syn Boży Jezus Chrystus głosił jako jeszcze ukryty, lecz już obecny Król, zbliżający się początek Królestwa. Tak, w Jego to bowiem osobie istniało wtedy to Królestwo pośród Żydów. On i Jego uczniowie zwracali się wyraźnie /dobitnie/ tylko do Izraela. Według Słowa Bożego właśnie lud izraelski jest jądrem tego Królestwa /Ew.Mat. 4,17; 10,5-6/. Jemu to, za czasów Chrystusa, zgodnie z wolą Bożą przypadało w tym Królestwie kierownicze zadanie. Lecz Żydzi odrzucili swego Króla. Odmówili posłuszeństwa Jego władzy i ukrzyżowali Go. Po Swym zmartwychwstaniu Pan Jezus dał uczniom wyraźny rozkaz, by głosili ewangelię o nadchodzącym Królestwie

również pośród wszystkich narodów /Ew.Mat. 28,19-20; Ew.Marka 16,15-16/. Służba ta została przerwana na skutek odrzucenia przez Żydów świadectwa Ducha Świętego. Mówi o tym jednoznacznie Dzieje Apostolskie w rozdziałach od 2 do 7. Głoszenie ewangelii o Królestwie będzie ponownie odbywało się, gdy Kościół zabrany zostanie z tej ziemi przez pochwycenie. Zadanie to powierzone zostanie wtedy pozostałości Izraela. Ewangelia będzie miała nadzwyczajne powodzenie, o czym mowa była już w Starym Testamencie i co obiecał sam Pan. Całe narody staną się wtedy uczniami. Celem tej ewangelii jest udział tu na ziemi w Królestwie Chrystusa.

3. Ewangelia łaski i chwały Bożej

/Dz.Ap. 20,24; 1Tym. 1,11/ Zaręcza ona zbawienie w Chrystusie dla wszystkich ludzi, Żydów i pogan, nie dając przym tym pierwszeństwa wierzącym wywodzącym się z Żydów, przed wierzącymi pochodzącymi z pogan. Do tego objawia ona »tajemnicę Chrystusa« /Ef. 3,2 i następne; Rzym. 16,25/. Określa ona Kościół lub Zbór jako »Ciało Chrystusa« /1Kor. 12,27; Ef.1,23/, przedstawia wzajemne powiązania tego ciała z jego głową /Ef. 4,1-4/ i głoszona jest do momentu pochwycenia Kościoła. »Ewangelia chwały błogosławionego Boga« prowadzi ludzi do chwały niebiańskiej. Odpowiednio do

Swego przywódcy w niebie jest Kościół ludem **niebiańskim**. W niebiosach posiada on błogosławieństwa, które już tu na ziemi przez wiarę są do jego dyspozycji /Ef. 1,3 i następne/. Będzie miał on udział w wywodzącej się z nieba przemianie »Królestwa niebieskiego« w »Tysiącletnie Królestwo« /Ef. 1,9 i następne; 1,20-23/. Ewangelia łaski wypełnia czas od odrzucenia Izraela do momentu jego odnowienia /Rzym. 11,25 i następne/. To odnowienie Izraela poprzedza pochwycenie Kościoła, a reszta Izraela podejmie głoszenie ewangelii o Królestwie w okresie wielkiego ucisku.

Wierzący, którzy zmarli w czasie któregośkolwiek okresu zbawienia, dostąpią po zmartwychwstaniu /podczas pierwszego zmartwychwstania/ udziału w obiecanych im błogosławieństwach. ●

Moment pochwylenia Kościoła /Zboru/, ciała Chrystusowego

Wraz z pochwyleniem Kościoła /Zboru/, Ciała Chrystusowego, kończy się czas głoszenia ewangelii łaski i chwały Bożej. Wszyscy, którzy należą do tego Ciała, zostaną nagle, w jednym oka mgnieniu przemienieni i uprawnieni do spotkania swego Pana, który wyjdzie im naprzeciw. Należą do niego również ci, którzy zasnęli w Jezusie. W tym celu zostaną oni wzbudzeni /1 Tes. 4,13-17; 1 Kor. 15,51-52/.

To niewidzialne dla świata pochwylenie wydarzy się najpierw i musi zgodnie z jednoznacznymi wypowiedziami biblijnymi różnić się od „przyjścia Pana w mocy i wielkiej chwale” /Ew. Mat. 24,30/. To ostatnie jest pojawieniem się Chrystusa widocznym dla całego świata. Pojawi się On na tej ziemi ze wszystkimi swymi niebiańskimi świętymi i ze zwiastunami mocy swojej /2 Tes. 1; Obj. 1,7/.

Istnieje jednak pytanie, czy to pochwylenie nastąpi przed, podczas, czy na końcu „wielkiego ucisku”. Oznacza to bowiem, czy Kościół /Zbór/ przeżyje trudny okres sądów przed rozpoczęciem się Tysiącletniego Królestwa. Ten trudny okres przepowiedziany jest przecież bardzo wyraźnie przez wielu starotestamentowych proroków i Jana Chrzciela, a nawet przez naszego Pana Jezusa. Po raz ostatni czytamy o nim od 6 rozdziału Objawienia.

Naszym zdaniem, odpowiedź na to pytanie nie jest wcale taka trudna i problematyczna, jak niektórzy sądzą. Sądzą również, że bardzo ważną rzeczą jest posiadanie jednoznacznej, biblijnie ugruntowanej odpowiedzi.

Na samym początku musimy dla dokładnej oceny zwrócić uwagę na to, że Biblia ukazuje wyraźnie zaznaczoną różnicę między dwoma określonymi drogami zbawienia. Raz mówi o „Izraelu”, a drugi o „Kościół /Zbór/ Bożym”, nazwanym również „Ciałem Chrystusowym”. Obie te drogi zbawienia są zamknięte w sobie. Pomieszczenie ich podstaw i oddziaływania prowadzi, jak uczy doświadczenie, do wielkiego zamieszania w interpretacji i zastosowaniu biblijnych wypowiedzi. Można bowiem stwierdzić krótki okres przejściowy pomiędzy przebiegiem obu tych dróg zbawienia. Wyraźnie można rozpoznać taki okres przejściowy pomiędzy nadzieją Izraela na „Królestwo” tu na ziemi, a wyjściem Kościoła z jego ukrycia w Rogu, zgodnie z objawieniem, jakie otrzymał o nim Paweł. Wypełnienie nadziei Izraela na ziemskie Królestwo Chrystusa zakończyło się wraz ze zburzeniem Jerozolimy i świątyni przez Rzymian w 70 roku po Chrystusie. Jednak również już przed ukamienowaniem Szczepana przez Żydów odrzucone zostało świadectwo Ducha Świętego, po uprzednim ukrzyżowaniu Syna Bożego.

„Okres wielkiego ucisku” zwany również „uciskiem Jakuba” należy jednoznacznie do drogi zbawienia Izraela /Dan. 12,1; Jer. 30,7; Ew. Mat. 24,21; Obj. 7,14/.

Przypada on na objawiony w Księdze Proroka Daniela siedemdziesiąty tydzień roku. Sześćdziesiąt dziewięć tygodni upłynęło wraz z „odrzuconiem Mesjasza” /Dan. 9,2/. Wypełniły się podane ważne przepowiednie zburzenia Jerozolimy /miasta/ i miejsca świętego /świątyni/. Miasto i świątynia, jak już wspomniano, zburzone zostały przez Rzymian w roku 70 po Chrystusie. Od tego momentu, według starych przepowiedni, lud żydowski ma oczekiwać wojny i spustoszenia. Również Pan nasz w Ew. Mateusza r.24 powołał się na te słowa.

Okres Kościoła /Zboru/, Ciała Chrystusowego nie jest wzmiankowany w starotestamentowych przepowiedniach /Ef. 3,5; Kol. 1,26/. Jako lud niebiański nie zabiega się on z dziejami narodów, jak ma to miejsce z Izraelem.

Gdy Bóg weźmie ponownie w Swe ręce rządy nad swoim ziemskim ludem /Rzym. 11,25/, rozpocznie się ostatni, siedemdziesiąty tydzień. Zarówno w Księdze Daniela, jak i w Objawieniu podzielony jest on na dwa razy po trzy i pół roku, przy czym druga połowa tego tygodnia jest szczególnie wyeksponowana.

Czytamy o niej w:

Dan 7,25 i 12,7 : czas, dwa czasy i pół czasu
Obj. 11,2 : czterdzieści dwa miesiące = 3 1/2 roku
Obj. 11,3 : 1260 dni = 3 1/2 roku po 360 dni
Obj. 12,6 : 1260 dni
Obj. 12,14 : czas, dwa czasy i pół czasu
Obj. 13,5 : czterdzieści dwa miesiące = 3 1/2 roku.

We wszystkich tych wypowiedziach chodzi o ostatnie 3 1/2 roku, które to w szczególności nazwane są „czasem wielkiego ucisku” /utrapienia/, jak również „czasem utrapienia Jakuba” /Jer. 30,7/.

W obliczu rozpoczynającego się gromadzenia Izraela i osiągnięcia już ukonstytuowania państwa możemy prawdopodobnie powiedzieć, że żyjemy już w tym określonym okresie przejściowym, w którym kończy się świadectwo Zboru, a rozpoczyna się okres świadectwa powierzonego przyszłej pozostałości Izraela. Okres „ucisku Jakuba” jest zarazem okresem wielkiego gniewu Bożego nad narodami. O gniewie tym mówił Paweł na Areopagu w Atenach. Czytamy o nim również w Liście do Rzymian /1,18; 2,5; 5,9/. Jednak wraz z tym poważnym ostrzeżeniem wolno było mu głosić, że każdy kto wierzy w Pana Jezusa, wybawiony jest od tego gniewu. Na tej linii leży również słowo Pana do Zboru w Filadelfii, który otrzymał z Jego ust takie świadectwo: „Ja ciebie umiłowalem”. Mówi również do niego: „Zachowam cię w godzinie próby, jaka przyjdzie na cały świat,

by doświadczyć mieszkańców ziemi”. Jest to czas wielkiego ucisku.

Kto wierzy w Niego, nie stanie przed sądem, lecz przyszedł z śmierci do żywota /porównaj Ew. Jana 5,24/.

Argument, jakoby Zbór musiał zostać wpierw oczyszczony przez sądy /a rozumie się przez nie sądy okresu wielkiego ucisku/, gdyż w przeciwnym wypadku nie mogłoby dojść do pochwylenia, odpowiada całkowicie wyobrażeniom i odczuciom ludzkiej niedoskonałości, lecz nigdy prawdziwości Słowa Bożego o pełnowartościowości /ważności/ zbawienia. Praktyczny stan całości Zboru będzie zawsze wadliwy i taki pozostanie. Nigdy nie będzie istnieć stopień uświęcenia, który upoważniałby, by na jego podstawie i z jego powodu mogło dojść do aktu pochwylenia. To, co nieuświęcone należy do natury cielesnej i pozostanie tutaj.

Jeżeli Zbór Pański wyruszy Mu naprzeciw, będzie on w każdym kawałku doskonały, bez wady ani skazy. W momencie pochwylenia, jeszcze zanim spotkają się oni z Panem na powietrzu, otrzymają

ciało duchowe, podobne Jego uwielbionemu Ciału. Nic nieczystego nie wzniesie się ponad ziemię. Gdybyśmy chcieli przyjąć za konieczną zasadę praktycznego stopnia uświęcenia przed pochwyleniem, wtedy musielibyśmy odnieść ją również do wszystkich tych, którzy spośród zbawionych już umarli, tych, którzy przez śmierć i zmartwychpowstanie wyjdą im naprzeciw. Pismo Święte nie zna żadnego „pochwylenia z wyboru dziewiczych dusz”, podczas gdy pozostałe musiałyby zostać najpierw oczyszczone przez sądy, tak jak gdzieś indziej się naucza. I mówi się, że ci oczyszczeni dopiero podążą za tymi uświęconymi. Nie, Ciało, tj. całość Zboru zostanie pochwycona jako jedność na spotkanie z Głową, by wiecznie przebywać z Nim.

Teraz, w czasie, w którym my żyjemy, odbywają się sądy oczyszczające różnego rodzaju w „domu Bożym”. Ich wielostronność pokazują przykładowo ostrzeżenia Pana skierowane do siedmiu zborów. Zbory te Pan wyraźnie ostrzega przez wystosowanie do nich listu-apelu /Obj. 2-3/. We wszystkich wiekach chrześcijańskiego świadectwa jakaś część Kościoła przechodziła przez ciężkie prześladowania. Tak więc, nie myśl o obawie cierpień upoważnia nas do głoszenia nauki o pochwyleniu przed okresem wielkiego ucisku, lecz jednoznaczne wypowiedzi Pisma Świętego.

Korespondencyjny Kurs Biblijny »EMMAUS«

Jest to korespondencyjny kurs biblijny dla wszystkich, którzy chcą bliżej poznać Pismo Święte.

Kurs ten umożliwia indywidualne studium Biblii na podstawie materiałów, które wraz z zestawem pytań (testów) wysyłane są uczestnikom.

Istnieje również możliwość studiowania zespołowego (w grupie), w zespole młodzieżowym, czy też w grupie dzieci pod kierunkiem osoby starszej.

Po ukończeniu każdego cyklu uczestnicy otrzymają zaświadczenia o ukończeniu studiowania tematu.

Pismo Święte, lub Nowy Testament wysyłamy na życzenie za zaliczeniem pocztowym.

Zgłoszenia na kurs z podaniem dokładnego adresu (imię nazwisko, miejscowość, kod pocztowy, ulica) oraz wszelką korespondencję należy kierować na adres:

Korespondencyjny Kurs Biblijny »EMMAUS«

40-900 K a t o w i c e 2

skrytka pocztowa nr 481

»Po raz pierwszy rzeczywiście zrozumiałem związek historycznych i prorockich wydarzeń« - słyszę często. Tego typu materiał poglądowy pomógł wielu ludziom, spojrzeć na Boży plan zbawienia jako całość.

»Panorama Biblii« wypełnia lukę w szeregu pism biblijnych. Daje każdemu czytelnikowi możliwość przejrzenia zależności Bożego planu dla tego świata. Tekst objaśniający jest łatwo czytelny. Tych dwanaście tablic daje wspaniały przegląd. Czynią one zrozumiałą pełnię biblijnych wypowiedzi.

Doświadczenie wykazało, że właśnie obrazowa forma przedstawiania pomogła również wielu stojącym na uboczu w wyobrażeniu sobie wydarzeń biblijnych.

W ten sposób zapobiec można nowoczesnemu zamętowi, równocześnie daje się do ręki żarliwemu poszukiwaczowi środek pomocniczy, przy pomocy którego może on prześledzić i osądzić przeszłość, teraźniejszość i przyszłość zgodnie z opisem biblijnym, jako linię ciągłą.

»Jest później niż myślisz« można przeczytać przy wejściu na jeden z włoskich emmentarzy. Wypowiedź ta ma ważność wzmocnioną w dzisiejszych wzburzonych czasach. Wszystko to powinno doprowadzić do tego, by badać Biblię pod kątem wyjaśnienia problemów przyszłości. »Panorama Biblii« jest dobrą do tego celu pomocą. Niech będzie ona dla wielu bogatym błogosławieństwem.

Emil Belotti, prof. Nyon /Szwajcaria/

Głęboko i z rosnącym zdumieniem zagłębiłem się w to dzieło.

Kto, tak jak ja, sam przez wiele lat pracował przy głoszeniu ewangelii z pomocą barwnych plansz objaśniających zbawienie, może z serca przywitać tę »Panoramę Biblii«. Uważam ją za wspaniałą zarówno ze względu na projekt i graficzne przedstawienie, jak i z uwagi na jej tekst objaśniający. Wprawdzie w ostatnich latach pojawiło się wiele wartościowych pozycji, jeżeli chodzi o literaturę dotyczącą planu zbawienia, jednak pośród niej nie można znaleźć nic, co w takim skrócie i z taką łatwością do zapamiętania, potrafiło by przedstawić realne dzieje Bożego planu świata w stworzeniu, zbawieniu i udoskonaleniu.

Dzieło to na pewno będzie błogosławieństwem w zborze Jezusowym i może przekonać oddalonych od Boga o Bożym pochodzeniu Biblii.

Fritz Hubner

